

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 1299/2013 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 17ης Δεκεμβρίου 2013

περί καθορισμού ειδικών διατάξεων για την υποστήριξη του στόχου της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο 178,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Μετά τη διαβίβαση του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽¹⁾,Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽²⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα εξής:

- (1) Το άρθρο 176 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει ότι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) έχει ως στόχο να συμβάλει στη διόρθωση των κυριότερων περιφερειακών ανισοτήτων στην Ένωση. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό και το άρθρο 174 δεύτερη και τρίτη παράγραφος της ΣΛΕΕ, το ΕΤΠΑ πρέπει να συμβάλλει στη μείωση των ανομοιοτήτων μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών και στη μείωση της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών, μεταξύ των οποίων ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να αποδίδεται στις αγροτικές περιοχές, στις περιοχές στις οποίες συντελείται βιομηχανική μετάβαση και στις περιοχές με σοβαρά και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά μειονεκτήματα, όπως οι υπερβόρειες περιοχές με πολύ χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού και οι νησιωτικές, διασυνοριακές και ορεινές περιοχές.
- (2) Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾ ορίζει διατάξεις που είναι κοινές για το ΕΤΠΑ, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ). Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ.

1301/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽⁴⁾ ορίζει ειδικές διατάξεις σχετικά με το είδος των δραστηριοτήτων που είναι δυνατόν να υποστηριχθούν από το ΕΤΠΑ και καθορίζει τους στόχους για τις εν λόγω δραστηριότητες. Οι κανονισμοί αυτοί δεν έχουν προσαρμοσθεί πλήρως στις ειδικές ανάγκες του στόχου της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, στο πλαίσιο του οποίου συνεργάζονται τουλάχιστον δύο κράτη μέλη ή ένα κράτος μέλος και μια τρίτη χώρα. Συνεπώς, είναι αναγκαίο να θεσπισθούν ειδικές διατάξεις για τον στόχο της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής και τη γεωγραφική κάλυψη, τους χρηματοδοτικούς πόρους, τη θεματική συγκέντρωση και τις επενδυτικές προτεραιότητες, τον προγραμματισμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση, την τεχνική βοήθεια, την επιλεξιμότητα, τη διαχείριση, τον έλεγχο και τον προσδιορισμό, τη συμμετοχή των τρίτων χωρών και τη δημοσιονομική διαχείριση.

- (3) Προκειμένου να αυξηθεί η προστιθέμενη αξία της πολιτικής της Ένωσης για τη συνοχή, οι ειδικές διατάξεις θα πρέπει να στοχεύουν στην επίτευξη σημαντικής απλούστευσης για όλους τους εμπλεκόμενους: δικαιούχους, αρχές που είναι αρμόδιες για τα προγράμματα, αρχές στα κράτη μέλη και στις τρίτες χώρες που συμμετέχουν σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, όπως ενδείκνυται, καθώς και η Επιτροπή.
- (4) Προκειμένου να υποστηριχθεί η αρμονική ανάπτυξη στο έδαφος της Ένωσης, σε διάφορα επίπεδα, το ΕΤΠΑ θα πρέπει να υποστηρίζει τη διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία, βάσει του στόχου της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας.
- (5) Η διασυνοριακή συνεργασία θα πρέπει να έχει ως στόχο την αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων που αναγνωρίζονται από κοινού στις παραμεθόριες περιοχές (όπως: δύσκολη πρόσβαση, ειδικότερα όσον αφορά τις τεχνολογίες της πληροφορικής και της επικοινωνίας, τη συνδεσιμότητα ΤΠΕ και τις υποδομές μεταφορών, τοπικές βιομηχανίες σε ύφεση, ακατάλληλο επιχειρηματικό περιβάλλον, απουσία δικτύων μεταξύ τοπικών και περιφερειακών διοικήσεων, χαμηλό επίπεδο όσον αφορά την έρευνα και την καινοτομία και εφαρμογή των ΤΠΕ, περιβαλλοντική ρύπανση, ανάλυση κινδύνων, αρνητική στάση έναντι των πολιτών γειτονικών χωρών και στοχεύει στην αξιοποίηση του ανεκμετάλλετου δυναμικού ανάπτυξης στην παραμεθόρια περιοχή (ανάπτυξη διασυνοριακών εγκαταστάσεων και ομίλων έρευνας και καινοτομίας, διασυνοριακή ένταξη στην αγορά εργασίας, συνεργασία μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων των πανεπιστημίων ή μεταξύ των κέντρων υγείας), με παράλληλη ενίσχυση της διαδικασίας συνεργασίας με σκοπό τη συνολική αρμονική ανάπτυξη της Ένωσης.

⁽¹⁾ ΕΕ C 191 της 29.6.2012, σ. 49.⁽²⁾ ΕΕ C 277 της 13.9.2012, σ. 96.⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας, τα οποία καλύπτονται από το κοινό στρατηγικό πλαίσιο, και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου (βλέπε σελίδα 320 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1301/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και συγκεκριμένες διατάξεις που αφορούν τον στόχο «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1080/2006 (βλέπε σελίδα 289 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

- (6) Η διακρατική συνεργασία θα πρέπει να έχει ως στόχο την ενίσχυση της συνεργασίας μέσα από δράσεις που συμβάλουν στην ολοκληρωμένη εδαφική ανάπτυξη η οποία συνδέεται με τις προτεραιότητες της πολιτικής της Ένωσης για τη συνοχή και θα πρέπει να καλύπτει επίσης τη θαλάσσια διασυνοριακή συνεργασία η οποία δεν εμπίπτει στα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας.
- (7) Η διαπεριφερειακή συνεργασία θα πρέπει να έχει ως στόχο την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής για τη συνοχή μέσω της ενθάρρυνσης της ανταλλαγής εμπειριών μεταξύ των περιφερειών όσον αφορά τους θεματικούς στόχους και την αστική ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένων των συνδέσεων μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών, την καλύτερη εφαρμογή των προγραμμάτων και δράσεων εδαφικής συνεργασίας, καθώς και την προώθηση της ανάλυσης των τάσεων στην ανάπτυξη στον τομέα της εδαφικής συνοχής, μέσω μελετών, συλλογής δεδομένων και λοιπών μέτρων. Η ανταλλαγή εμπειριών όσον αφορά τους θεματικούς στόχους θα πρέπει να ενισχύσει κυρίως τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των επιχειρησιακών προγραμμάτων βάσει του στόχου της επένδυσης στην ανάπτυξη και την απασχόληση, αλλά και, κατά περίπτωση, τα προγράμματα στο πλαίσιο του στόχου της Ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένης της αμοιβαίας επωφελούς συνεργασίας μεταξύ καινοτόμων ομίλων προσανατολισμένων στην έρευνα και τις ανταλλαγές μεταξύ ερευνητών και ερευνητικών ιδρυμάτων, σε αμφότερες τις αναπτυσσόμενες και λιγότερο αναπτυσσόμενες περιφέρειες, λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία των «περιφερειών της γνώσης» και του «ερευνητικού δυναμικού στις περιφέρειες σύγκλισης και στις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες» σύμφωνα με το έβδομο πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα.
- (8) Θα πρέπει να καθορισθούν αντικειμενικά κριτήρια για τον προσδιορισμό των επιλέξιμων περιφερειών και περιοχών. Για τον σκοπό αυτό, ο προσδιορισμός των επιλέξιμων περιφερειών και περιοχών σε επίπεδο Ένωσης θα πρέπει να βασίζεται στο κοινό σύστημα ταξινόμησης των περιφερειών που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾.
- (9) Η διασυνοριακή συνεργασία θα πρέπει να υποστηρίζει τις περιοχές που βρίσκονται σε χερσαία ή θαλάσσια σύνορα. Με βάση την εμπειρία από προηγούμενες περιόδους προγραμματισμού, η Επιτροπή θα πρέπει να καταρτίσει τον κατάλογο των διασυνοριακών περιοχών που θα υποστηρίζονται στο πλαίσιο των προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας με απλούστερο τρόπο ανά πρόγραμμα συνεργασίας. Κατά την κατάρτιση του εν λόγω καταλόγου, η Επιτροπή θα πρέπει να λάβει υπόψη τις προσαρμογές που χρειάζονται για να εξασφαλιστεί η συνεκτικότητα, ιδίως σε σχέση με τα χερσαία και τα θαλάσσια σύνορα, και η συνέχεια των περιοχών προγράμματος που καθορίστηκαν για την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013. Οι προσαρμογές αυτές θα μπορούσαν να αφορούν τον περιορισμό ή την επέκταση των υπάρχουσών περιοχών προγράμματος ή τον αριθμό των προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας, και να επιτρέπουν την πιθανότητα γεωγραφικής αλληλεπικάλυψης.
- (10) Η Επιτροπή θα πρέπει να καθορίσει τις περιοχές για διακρατική συνεργασία λαμβάνοντας υπόψη τις δράσεις που χρειάζονται για την προώθηση της ολοκληρωμένης εδαφικής ανάπτυξης. Για τον προσδιορισμό αυτών των περιοχών, η Επιτροπή θα πρέπει να λάβει υπόψη την εμπειρία που αποκτήθηκε από προηγούμενες περιόδους προγραμματισμού και, κατά περίπτωση, τις μακροπεριφερειακές στρατηγικές και στρατηγικές θαλάσσιων λεκανών.
- (11) Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι όλες οι περιφέρειες στην Ένωση μπορούν να επωφεληθούν από την ανταλλαγή εμπειρίας και καλών πρακτικών, τα προγράμματα διαπεριφερειακής συνεργασίας θα πρέπει να καλύπτουν ολόκληρη την Ένωση.
- (12) Είναι ανάγκη να εξακολουθήσουν να υποστηρίζονται, ή, κατά περίπτωση, να καθιερωθούν, η διασυνοριακή, η διακρατική και η διαπεριφερειακή συνεργασία με τις τρίτες χώρες που γειτνιάζουν με την Ένωση, καθώς αυτή η συνεργασία είναι ένα σημαντικό εργαλείο της περιφερειακής αναπτυξιακής πολιτικής και θα πρέπει να βοηθήσει να επωφεληθούν οι περιοχές των κρατών μελών που συνορεύουν με τρίτες χώρες. Για τον σκοπό αυτό, το ΕΤΠΑ θα πρέπει να συνεισφέρει στα διασυνοριακά προγράμματα και στα προγράμματα για τις θαλάσσιες λεκάνες που θα θεσπιστούν στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού μηχανισμού γειτονίας (ΕΜΓ) κατ'εφαρμογή μελλοντικών ενωσιακών νομικών πράξεων που αφορούν τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γειτονίας για την περίοδο 2014-2020 (η «νομική πράξη ΕΜΓ») και του μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙ) κατ'εφαρμογή μελλοντικών ενωσιακών νομικών πράξεων που αφορούν τον Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας για την περίοδο 2014-2020 (η «νομική πράξη ΕΜΠ ΙΙ»).
- (13) Εκτός από τις παρεμβάσεις στα εξωτερικά σύνορα που υποστηρίζονται από τα μέσα εξωτερικής πολιτικής της Ένωσης που καλύπτουν τις παραμεθόριες περιοχές εντός και εκτός της Ένωσης, θα πρέπει να υπάρχουν προγράμματα συνεργασίας που υποστηρίζονται από το ΕΤΠΑ που καλύπτουν περιοχές τόσο εντός όσο και, σε ορισμένες περιπτώσεις, εκτός της Ένωσης, όταν οι περιοχές εκτός της Ένωσης δεν καλύπτονται από τα μέσα εξωτερικής πολιτικής, είτε επειδή δεν πρόκειται για καθορισμένη χώρα-δικαιούχο είτε επειδή δεν μπορούν να θεσπισθούν τέτοια προγράμματα εξωτερικής συνεργασίας. Απαιτείται, εντούτοις, να διασφαλιστεί ότι η στήριξη από το ΕΤΠΑ δράσεων που υλοποιούνται στο έδαφος τρίτων χωρών, θα πρέπει να λειτουργεί πρωτίστως προς όφελος των περιφερειών της Ένωσης. Υπό αυτούς τους περιορισμούς, η Επιτροπή θα πρέπει, όταν καταρτίζει τους καταλόγους των περιοχών διασυνοριακών και διακρατικών προγραμμάτων, να καλύπτει επίσης και περιοχές από τρίτες χώρες.
- (14) Είναι ανάγκη να καθορισθούν οι πόροι που διατίθενται σε καθεμία από τις διαφορετικές συνιστώσες του στόχου της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, διατηρώντας, παράλληλα, σημαντική συγκέντρωση πόρων στη διασυνοριακή συνεργασία, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου που αναλογεί σε κάθε κράτος μέλος από τα συνολικά ποσά για διασυνοριακή και διακρατική συνεργασία και τις δυνατότητες που τίθενται στη διάθεση των κρατών μελών ως προς την ευελιξία μεταξύ αυτών των συνιστωσών, και εξασφαλίζοντας επαρκή επίπεδα χρηματοδότησης για τη συνεργασία των εξόχως απόκεντρων περιοχών.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1059/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Μαΐου 2003, για τη θέσπιση μιας κοινής ονοματολογίας των εδαφικών στατιστικών μονάδων (NUTS) (ΕΕ L 154 της 21.6.2003, σ. 1).

- (15) Προς όφελος των περιφερειών της Ένωσης θα πρέπει να θεσπισθεί μηχανισμός για την οργάνωση της υποστήριξης από το ΕΤΠΑ μέσω εξωτερικής πολιτικής, όπως ο EMΓ και ο IPA II, ακόμη και σε περιπτώσεις στις οποίες τα προγράμματα εξωτερικής συνεργασίας δεν μπορούν να θεσπισθούν ή πρέπει να διακοπούν. Ο εν λόγω μηχανισμός θα πρέπει να επιδιώκει να διασφαλίζει τη βέλτιστη λειτουργία και τον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό συνεργασίας μεταξύ των εν λόγω μέσων.
- (16) Το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης του ΕΤΠΑ για τα προγράμματα διασυνοριακής και διακρατικής συνεργασίας θα πρέπει να συγκεντρώνεται σε περιορισμένο αριθμό ώστε να μεγιστοποιείται ο αντίκτυπος της πολιτικής για τη συνοχή σε ολόκληρη την Ένωση. Εντούτοις, η συγκέντρωση στο πλαίσιο του προγράμματος διαπεριφερειακής συνεργασίας όσον αφορά τους θεματικούς στόχους θα πρέπει να αντικατοπτρίζεται στον στόχο της κάθε πράξης και όχι σε περιορισμό του αριθμού των θεματικών στόχων, ώστε να αξιοποιείται κατά το δυνατόν η διαπεριφερειακή συνεργασία με σκοπό την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής για τη συνοχή σύμφωνα κυρίως με τους στόχους της επένδυσης στην ανάπτυξη και την απασχόληση καθώς και, κατά περίπτωση, της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας. Στην περίπτωση των προγραμμάτων διαπεριφερειακής συνεργασίας, η θεματική συγκέντρωση θα πρέπει να απορρέει από τον ειδικό σκοπό τους.
- (17) Για την επίτευξη των στόχων που ορίζονται στη στρατηγική για έξυπνη, αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, το ΕΤΠΑ θα πρέπει, σύμφωνα με τον στόχο της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, να συνεισφέρει στους θεματικούς στόχους της ανάπτυξης μιας οικονομίας βασισμένης στη γνώση, την έρευνα και την καινοτομία, μεταξύ άλλων μέσω της προαγωγής της συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων, ειδικότερα των ΜΜΕ, καθώς και μέσω της προώθησης της εγκατάστασης συστημάτων για τη διασυνοριακή ανταλλαγή πληροφοριών στον τομέα των ΤΠΕ· μέσω της προώθησης μιας πιο «πράσινης», ενεργειακά αποδοτικότερης και ανταγωνιστικότερης οικονομίας, μεταξύ άλλων με την προώθηση της βιώσιμης διασυνοριακής κινητικότητας με την ενίσχυση των υψηλών ποσοστών απασχόλησης, τα οποία έχουν ως αποτέλεσμα την κοινωνική και εδαφική συνοχή, μεταξύ άλλων μέσω δραστηριοτήτων για την ενίσχυση του βιώσιμου τουρισμού, του πολιτισμού και της φυσικής κληρονομιάς ως μέρος μιας εδαφικής στρατηγικής με στόχο την επίτευξη της φιλικής προς την απασχόληση ανάπτυξης και με την ανάπτυξη της διοικητικής ικανότητας. Ωστόσο, ο κατάλογος των επενδυτικών προτεραιοτήτων βάσει των διαφόρων θεματικών στόχων θα πρέπει να προσαρμόζεται στις ιδιαίτερες ανάγκες του στόχου της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, παρέχοντας πρόσθετες προτεραιότητες επενδύσεων που επιτρέπουν, ιδίως, τη συνέχιση, στο πλαίσιο της διασυνοριακής συνεργασίας, της νομικής και διοικητικής συνεργασίας και της συνεργασίας μεταξύ πολιτών και θεσμών και της συνεργασίας στους τομείς της απασχόλησης, της κατάρτισης, της ενσωμάτωσης των κοινοτήτων και της κοινωνικής ένταξης σε μια διασυνοριακή προοπτική, και μέσω της ανάπτυξης και του συντονισμού μακροπεριφερειακών στρατηγικών και στρατηγικών για τις θαλάσσιες λεκάνες στο πλαίσιο διακρατικής συνεργασίας. Επιπροσθέτως, θα πρέπει να ορισθούν συγκεκριμένες ή πρόσθετες επενδυτικές προτεραιότητες για ορισμένα προγράμματα διαπεριφερειακής συνεργασίας με σκοπό την αντανάκλαση των ειδικών τους δραστηριοτήτων.
- (18) Στο πλαίσιο του θεματικού στόχου της προώθησης της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και λαμβάνοντας υπόψη την πρακτική του σημασία, είναι ανάγκη να διασφαλισθεί ότι στην περίπτωση του διασυνοριακού προγράμματος PEACE μεταξύ της Βορείου Ιρλανδίας και των μεθοριακών κομητειών της Ιρλανδίας για την υποστήριξη της ειρήνης και της συμφιλίωσης, το ΕΤΠΑ θα πρέπει επίσης να συμβάλλει στην προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής σταθερότητας στις οικείες περιοχές, ιδίως μέσα από δράσεις προώθησης της συνοχής μεταξύ των κοινοτήτων. Δεδομένων των ιδιαιτεροτήτων του προαναφερθέντος διασυνοριακού προγράμματος, ορισμένοι κανόνες επιλογής δράσεων του παρόντος κανονισμού δεν θα πρέπει να ισχύουν για το εν λόγω διασυνοριακό πρόγραμμα.
- (19) Είναι ανάγκη να προσαρμοσθούν οι απαιτήσεις σχετικά με το περιεχόμενο των προγραμμάτων συνεργασίας, βάσει του στόχου της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, στις ιδιαίτερες ανάγκες τους αυτές. Οι εν λόγω απαιτήσεις, θα πρέπει συνεπώς να καλύπτουν τις πτυχές που είναι αναγκαίες για την αποτελεσματική εφαρμογή τους στο έδαφος των συμμετεχόντων κρατών μελών, όπως εκείνες που αφορούν τους φορείς που είναι αρμόδιοι για τους ελέγχους, τη διαδικασία για τη δημιουργία κοινής Γραμματείας και την κατανομή των υποχρεώσεων σε περίπτωση δημοσιονομικών διορθώσεων. Όταν τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες συμμετέχουν σε μακροπεριφερειακές στρατηγικές και στρατηγικές για τις θαλάσσιες λεκάνες, τα εν λόγω προγράμματα συνεργασίας θα πρέπει να ορίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι παρεμβάσεις μπορούν ενδεχομένως να συμβάλλουν σε αυτές τις στρατηγικές. Επιπλέον, λόγω του οριζόντιου χαρακτήρα των προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας, το περιεχόμενο των εν λόγω προγραμμάτων συνεργασίας θα πρέπει να αναπροσαρμοσθεί, ιδίως όσον αφορά τον ορισμό του δικαιούχου ή των δικαιούχων, με βάση τα ισχύοντα προγράμματα INTERACT και ESPON.
- (20) Προκειμένου να ενισχυθεί ο συντονισμός της υποστήριξης προγραμμάτων συνεργασίας από το ΕΤΠΑ, τα οποία θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού και στα οποία συμμετέχουν οι εξόχως απόκεντρες περιοχές με πιθανή συμπληρωματική χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης (ΕΤΑ), τον EMΓ, τον IPA II και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), τα κράτη μέλη και οι τρίτες χώρες ή τις υπερπόντιες χώρες ή τα εδάφη (εφεξής «εδάφη») που συμμετέχουν στα εν λόγω προγράμματα συνεργασίας θα πρέπει να θεσπίσουν μηχανισμούς συνεργασίας σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζονται στα εν λόγω προγράμματα.
- (21) Ενδείκνυται η συμμετοχή τρίτων χωρών ή εδαφών που λαμβάνουν ήδη μέρος στην προπαρασκευαστική διαδικασία των προγραμμάτων συνεργασίας, όταν έχουν αποδεχθεί την πρόσκληση να συμμετάσχουν σε τέτοια προγράμματα. Για τη συμμετοχή αυτή, θα πρέπει να προβλέπονται ειδικές διαδικασίες στον παρόντα κανονισμό. Κατά παρέκκλιση από τη συνήθη διαδικασία, όταν στα προγράμματα συνεργασίας συμμετέχουν εξόχως απόκεντρες περιοχές και τρίτες χώρες ή εδάφη, τα συμμετέχοντα κράτη μέλη διαβουλεύονται με τις αντίστοιχες τρίτες χώρες ή εδάφη πριν να υποβάλλουν τα προγράμματα στην Επιτροπή. Προκειμένου να είναι πιο αποτελεσματική και ουσιαστική η συμμετοχή των τρίτων χωρών ή εδαφών στα προγράμματα συνεργασίας, οι συμφωνίες ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων συνεργασίας και η πιθανή συμβολή των τρίτων χωρών ή εδαφών θα πρέπει

επίσης να εκφράζονται στα επισήμως εγκεκριμένα πρακτικά των συναντήσεων διαβούλευσης με τις τρίτες χώρες ή εδάφη ή των συζητήσεων μεταξύ των οργανισμών περιφερειακής συνεργασίας. Λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της κοινής διαχείρισης και της απλούστευσης, η διαδικασία έγκρισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων θα πρέπει να διαρθρώνεται έτσι ώστε η Επιτροπή να εγκρίνει μόνο τα βασικά στοιχεία των προγραμμάτων συνεργασίας, ενώ τα λοιπά στοιχεία θα πρέπει να εγκρίνονται από το συμμετέχον κράτος μέλος ή τα συμμετέχοντα κράτη μέλη. Χάριν της ασφάλειας του δικαίου και της διαφάνειας, είναι αναγκαίο να εξασφαλισθεί ότι, όταν η διαχειριστική αρχή συμμετέχοντος κράτους μέλος ή κρατών μελών τροποποιήσει στοιχεία προγράμματος συνεργασίας που δεν υπόκεινται σε έγκριση της Επιτροπής, τότε η διαχειριστική αρχή του εν λόγω προγράμματος θα πρέπει να κοινοποιεί αυτή την τροποποιητική απόφαση στην Επιτροπή εντός ενός μηνός από την ημερομηνία της σχετικής τροποποιητικής απόφασης.

- (22) Συμφώνως προς τη στρατηγική της Ένωσης για μια έξυπνη, αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία θα πρέπει να παρέχουν μια πιο ολοκληρωμένη και εμπειριστατωμένη προσέγγιση της αντιμετώπισης των τοπικών προβλημάτων. Για να ενισχυθεί αυτή η προσέγγιση, η υποστήριξη από το ΕΤΠΑ στις παραμεθόριες περιοχές θα πρέπει να συντονίζεται με την υποστήριξη από το ΕΓΤΑΑ και το ΕΤΘΑ και θα πρέπει, κατά περίπτωση, να εμπλέκονται οι ευρωπαϊκοί όμιλοι εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ), οι οποίοι θεσπίζονται με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1302/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾, όπου η τοπική ανάπτυξη αποτελεί ένα από τους στόχους τους.
- (23) Με βάση την εμπειρία από την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013, οι όροι για την επιλογή των πράξεων θα πρέπει να αποσαφηνισθούν και να ενισχυθούν, έτσι ώστε να εξασφαλισθεί η επιλογή μόνο πράγματι κοινών πράξεων. Λόγω του ειδικού περιεχομένου και των ιδιαιτεροτήτων των προγραμμάτων συνεργασίας μεταξύ των εξόχως απόκεντρων περιοχών και τρίτων χωρών ή εδαφών, θα πρέπει να θεσπισθούν και να προσαρμοσθούν ελαφρύτεροι όροι συνεργασίας όσον αφορά την επεξεργασία των πράξεων στο πλαίσιο των εν λόγω προγραμμάτων. Η έννοια των μόνων δικαιούχων θα πρέπει να οριστεί και οι δικαιούχοι αυτοί θα πρέπει να δικαιούνται να εκτελούν οι ίδιοι πράξεις συνεργασίας.
- (24) Θα πρέπει να καθορισθούν οι αρμοδιότητες των κύριων δικαιούχων, οι οποίοι έχουν τη συνολική ευθύνη για την εκτέλεση μιας πράξης.
- (25) Οι απαιτήσεις για τις εκθέσεις εφαρμογής θα πρέπει να προσαρμοσθούν στο πλαίσιο συνεργασίας και να αντικατοπτρίζουν τον κύκλο εφαρμογής του προγράμματος. Για λόγους χρηστής διαχείρισης, θα πρέπει να είναι δυνατόν να πραγματοποιείται γραπτώς ετήσια επανεξέταση.
- (26) Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1303 /2013, η διαχειριστική αρχή θα πρέπει να διασφαλίσει ότι διεξάγεται αξιολόγηση των προγραμμάτων συνεργασίας βάσει του προγράμματος αξιολόγησης και ότι περιλαμβάνει εκτιμήσεις για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και του αντικτύπου των εν λόγω προγραμμάτων. Τουλάχιστον μία φορά κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού, θα πρέπει να αξιολογείται κατά πόσον η παρασχεθείσα στήριξη συνέβαλε στην επίτευξη των στόχων του προγράμματος. Οι εν λόγω αξιολογήσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τυχόν προτεινόμενες τροποποιήσεις κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού.
- (27) Θα πρέπει να καθορισθεί κοινό σύνολο δεικτών εκρών σε παράρτημα του παρόντος κανονισμού, προκειμένου να διευκολυνθεί η αξιολόγηση της προόδου της εφαρμογής ενός προγράμματος, προσαρμοσμένων στον ιδιαίτερο χαρακτήρα των προγραμμάτων συνεργασίας, πριν το κράτος μέλος να καταρτίσει τα προγράμματα συνεργασίας του. Οι εν λόγω δείκτες θα πρέπει να συμπληρώνονται από ειδικούς δείκτες αποτελεσμάτων για κάθε συγκεκριμένο πρόγραμμα και, όπου απαιτείται, από ειδικούς, ανά πρόγραμμα, δείκτες εκρών.
- (28) Λόγω της συμμετοχής περισσότερων από ένα κρατών μελών και, ως εκ τούτου, του υψηλότερου διοικητικού κόστους, ιδίως όσον αφορά τους ελέγχους και τη μετάφραση, το ανώτατο όριο των δαπανών για τεχνική βοήθεια θα πρέπει να είναι υψηλότερο από ό,τι στην περίπτωση του στόχου της επένδυσης στην ανάπτυξη και την απασχόληση. Προκειμένου να αντισταθμισθεί αυτό το υψηλότερο διοικητικό κόστος, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνονται, όπου είναι δυνατόν, να μειώνουν τον διοικητικό φόρτο όσον αφορά την υλοποίηση κοινών σχεδίων. Επιπλέον, τα προγράμματα συνεργασίας με περιορισμένη υποστήριξη από το ΕΤΠΑ θα πρέπει να λαμβάνουν ένα ελάχιστο ποσό για τεχνική υποστήριξη, το οποίο θα μπορούσε να υπερβεί το 6 %, ώστε να εξασφαλισθεί επαρκής χρηματοδότηση για δραστηριότητες αποτελεσματικής τεχνικής βοήθειας.
- (29) Λόγω της συμμετοχής περισσότερων από ένα κρατών μελών, ο γενικός κανόνας που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, σύμφωνα με τον οποίο κάθε κράτος μέλος πρέπει να θεσπίζει τους δικούς του κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών, δεν είναι κατάλληλος για τον στόχο της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας. Με βάση την εμπειρία από την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013, θα πρέπει να θεσπισθεί μια σαφής ιεραρχία κανόνων επιλεξιμότητας δαπανών, με έντονο προσανατολισμό στους κοινούς κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών που ορίζονται σε επίπεδο Ένωσης, προκειμένου να αποφεύγονται ενδεχόμενες αντιφάσεις και ανακολουθίες μεταξύ των διαφορετικών κανονισμών και μεταξύ των κανονισμών και των εθνικών κανόνων. Ειδικότερα, η Επιτροπή θα πρέπει, με βάση την εμπειρία από την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013, να θεσπίσει κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τις κατηγορίες κόστους που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1302/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1082/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, για τον ευρωπαϊκό όμιλο εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ) σε ότι αφορά την διευκρίνιση, απλοποίηση και βελτίωση της ίδρυσης και λειτουργίας των ομίλων αυτών, (βλέπε σελίδα 303 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

- (30) Λόγω της συχνής συμμετοχής προσωπικού από περισσότερα από ένα κράτη μέλη στην υλοποίηση των πράξεων, και δεδομένου του αριθμού πράξεων για τις οποίες οι δαπάνες προσωπικού αποτελούν σημαντικό στοιχείο, ένα κατ' αποκοπή ποσό για τις δαπάνες προσωπικού θα πρέπει να εφαρμόζεται βασισμένο στις υπόλοιπες άμεσες δαπάνες των πράξεων συνεργασίας, αποφεύγοντας έτσι τον ατομικό καταλογισμό για τη διαχείριση αυτών των πράξεων.
- (31) Θα πρέπει να απλουστευθούν οι κανόνες περί ευελιξίας όσον αφορά τη γεωγραφική εκτέλεση των πράξεων εκτός της περιοχής του προγράμματος. Επιπλέον, είναι αναγκαίο να υποστηριχθεί και να διευκολυνθεί, μέσω ειδικών ρυθμίσεων, η αποτελεσματική διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία με τις γειτνιαζουσες με την Ένωση τρίτες χώρες ή εδάφη, όταν αυτό είναι αναγκαίο για να εξασφαλισθεί η αποτελεσματική υποστήριξη της ανάπτυξης των περιφερειών των κρατών μελών. Συνεπώς, ενδείκνυται να επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση και υπό ορισμένους όρους, η υποστήριξη από το ΕΤΠΑ πράξεων που εκτελούνται για μέρος του προγράμματος που εκτελείται στο έδαφος των γειτνιαζουσών τρίτων χωρών, όταν αυτές οι πράξεις ωφελούν περιφέρειες της Ένωσης.
- (32) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να αναθέσουν τα καθήκοντα της διαχειριστικής αρχής σε έναν ΕΟΕΣ ή να αναθέσουν σε έναν τέτοιο όμιλο την αρμοδιότητα της διαχείρισης μέρους ενός προγράμματος συνεργασίας που αφορά το έδαφος που καλύπτει ο εν λόγω ΕΟΕΣ.
- (33) Η διαχειριστική αρχή θα πρέπει να συγκροτήσει κοινή Γραμματεία η οποία, μεταξύ άλλων, θα παρέχει πληροφορίες σε όσους υποβάλλουν αίτηση για υποστήριξη, θα διαχειρίζεται τις αιτήσεις έργων και θα επικουρεί τους δικαιούχους στην εκτέλεση των πράξεών τους.
- (34) Οι διαχειριστικές αρχές θα πρέπει να είναι υπεύθυνες για τα καθήκοντα που ορίζονται στο άρθρο 114 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, συμπεριλαμβανομένων των διαχειριστικών επαληθεύσεων για την εξασφάλιση ομοιόμορφων προτύπων σε ολόκληρη την περιοχή του εκάστοτε προγράμματος. Ωστόσο, όταν ορίζεται ως διαχειριστική αρχή ένας ΕΟΕΣ, οι εν λόγω επαληθεύσεις θα πρέπει να διενεργούνται από τη διαχειριστική αρχή ή υπό την ευθύνη της τουλάχιστον για τα κράτη μέλη και τις τρίτες χώρες μέλη ή εδάφη όταν υπάρχουν μέλη από αυτά που συμμετέχουν στον ΕΟΕΣ, ενώ οι έλεγχοι θα πρέπει να διενεργούνται από ελεγκτές μόνο στα υπόλοιπα κράτη μέλη και τρίτες χώρες ή εδάφη. Ακόμη και όταν δεν ορίζεται ένας ΕΟΕΣ, η διαχειριστική αρχή θα πρέπει να εξουσιοδοτείται από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη να διενεργεί επαληθεύσεις σε ολόκληρη την περιοχή του προγράμματος.
- (35) Οι αρχές πιστοποίησης θα πρέπει να είναι υπεύθυνες για τα καθήκοντα της αρχής πιστοποίησης, που ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1303/2013. Το κράτος μέλος θα πρέπει να μπορεί να αναθέτει στη διαχειριστική αρχή επίσης την εκτέλεση των καθήκοντων της αρχής πιστοποίησης.
- (36) Μια και μόνη ελεγκτική αρχή θα πρέπει να είναι αρμόδια για την εκτέλεση των καθήκοντων που αντιστοιχούν σε μία αρχή έλεγχου, όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, έτσι ώστε να εξασφαλίζονται ομοιόμορφα πρότυπα σε ολόκληρη την περιοχή του προγράμματος. Όταν αυτό δεν είναι δυνατόν, μια ομάδα ελεγκτών θα πρέπει να μπορεί να επικουρεί την ελεγκτική αρχή του προγράμματος.
- (37) Για την καλύτερη οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή της Ένωσης και τη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα της πολιτικής της για τη συνοχή, θα πρέπει να επιτρέπεται η συμμετοχή τρίτων χωρών σε διακρατικά και διαπεριφερειακά προγράμματα συνεργασίας με τη συμβολή πόρων των ΜΠΒ ΙΙ και ΕΜΓ. Εντούτοις, οι πράξεις που συγχρηματοδοτούνται στο πλαίσιο τέτοιων προγραμμάτων θα πρέπει να εξακολουθούν να επιδιώκουν τους στόχους της πολιτικής για τη συνοχή, ακόμη και όταν εκτελούνται, μερικώς ή εξ ολοκλήρου, εκτός του εδάφους της Ένωσης. Σε αυτό το πλαίσιο, η συμβολή στους στόχους της εξωτερικής δράσης της Ένωσης έχει δευτερεύοντα ρόλο, καθώς το κέντρο βάρους των προγραμμάτων συνεργασίας θα πρέπει να καθορίζεται από τους θεματικούς στόχους και τις επενδυτικές προτεραιότητες της πολιτικής για τη συνοχή. Προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματική συμμετοχή τρίτων χωρών σε προγράμματα συνεργασίας, η διαχείριση των οποίων υπόκειται στην αρχή της κοινής διαχείρισης, οι όροι εφαρμογής των προγραμμάτων θα πρέπει να ορίζονται στα ίδια τα προγράμματα συνεργασίας και, όπου απαιτείται, στις χρηματοδοτικές συμφωνίες που συνάπτονται μεταξύ της Επιτροπής, των κυβερνήσεων έκαστης τρίτης χώρας και του κράτους μέλους που φιλοξενεί τη διαχειριστική αρχή του σχετικού προγράμματος συνεργασίας. Οι όροι εφαρμογής ενός προγράμματος θα πρέπει να συνάδουν με το ισχύον ενωσιακό δικαίωμα και, κατά περίπτωση, με εκείνες τις διατάξεις του εθνικού δικαίου των συμμετεχόντων κρατών μελών που άπτονται της εφαρμογής του.
- (38) Θα πρέπει να θεσπισθεί μια σαφής αλυσίδα οικονομικών ευθυνών όσον αφορά την ανάκτηση σε περίπτωση παρατυπιών, από τους δικαιούχους στον κύριο δικαιούχο, στη διαχειριστική αρχή και στην Επιτροπή. Θα πρέπει να υπάρχει πρόβλεψη για την ευθύνη των κρατών μελών σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή παρόμοια ανάκτηση.
- (39) Με βάση την εμπειρία από την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013, θα πρέπει να προβλεφθεί σαφής εξαίρεση για τη μετατροπή των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν σε νόμιμα διαφορετικό από το ευρώ, με την εφαρμογή της μηνιαίας τιμής μετατροπής σε ημερομηνία κατά το δυνατόν πλησιέστερη στη χρονική στιγμή πραγματοποίησης της εκάστοτε δαπάνης ή στον μήνα κατά τον οποίο η δαπάνη υποβλήθηκε προς έλεγχο ή στον μήνα κατά τον οποίο η δαπάνη κοινοποιήθηκε στον βασικό δικαιούχο. Τα σχέδια χρηματοδότησης, οι εκθέσεις και οι λογαριασμοί σχετικά με κοινές πράξεις συνεργασίας θα πρέπει να υποβάλλονται μόνο σε ευρώ στην κοινή Γραμματεία, στις αρχές που είναι αρμόδιες για τα προγράμματα και στην επιτροπή παρακολούθησης. Θα πρέπει να επαληθεύεται η ορθότητα της μετατροπής.

- (40) Για να θεσπιστούν ειδικοί κανόνες για την τροποποίηση των κοινών δεικτών εκρών και την επιλεξιμότητα των δαπανών θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 290 ΣΛΕΕ τροποποιώντας τον κατάλογο των κοινών δεικτών εκρών που απαριθμούνται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού και σχετικά με τους ειδικούς κανόνες σχετικά με την επιλεξιμότητα των δαπανών για τα προγράμματα συνεργασίας. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διεξάγει η Επιτροπή τις κατάλληλες διαβουλεύσεις, και σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες της. Η Επιτροπή, κατά την προετοιμασία και τη σύνταξη κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, θα πρέπει να εξασφαλίζει την κατά τον δέοντα τρόπο ταυτόχρονη και έγκαιρη διαβίβαση των συναφών εγγράφων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
- (41) Για να εξασφαλισθούν ομοιόμορφοι όροι εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες όσον αφορά τους καταλόγους των διασυνοριακών περιοχών και των διακρατικών περιοχών, τους καταλόγους όλων των προγραμμάτων συνεργασίας, του συνολικού ποσού της στήριξης από το ΕΤΠΑ για κάθε πρόγραμμα συνεργασίας, την ονοματολογία σχετικά με τις κατηγορίες παρέμβασης και τα υποδείγματα για τα προγράμματα συνεργασίας και τις εκθέσεις εφαρμογής. Οι εξουσίες αυτές θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾.
- (42) Θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές εξουσίες στην Επιτροπή προκειμένου να θεσπίζει αποφάσεις για την έγκριση στοιχείων των προγραμμάτων συνεργασίας και των τυχόν συνακόλουθων τροποποιήσεων αυτών των στοιχείων.
- (43) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να επηρεάζει ούτε τη συνέχιση ούτε την τροποποίηση της συνδρομής την οποία έχει εγκρίνει η Επιτροπή βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1080/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁾ ή κάθε άλλης νομοθετικής πράξης που διέπει τη συνδρομή αυτή την 31η Δεκεμβρίου 2013. Ο εν λόγω κανονισμός ή άλλη τέτοια εφαρμοστέα νομοθεσία, θα πρέπει να συνεχίσει κατά συνέπεια να εφαρμόζεται μετά την 31η Δεκεμβρίου 2013 για τη συνδρομή αυτή ή τα σχετικά έργα έως την ολοκλήρωσή τους. Ως εκ τούτου, οι αιτήσεις συνδρομής που έχουν υποβληθεί ή εγκριθεί δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1080/2006 θα πρέπει να παραμείνουν έγκυρες.
- (44) Δεδομένου ότι ο στόχος του παρόντος κανονισμού, δηλαδή η ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής

συνοχής μέσω της άμβλυνσης των περιφερειακών ανισοτήτων στην Ένωση, δεν μπορούν να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορεί όμως, λόγω της έκτασης των δυσαναλογιών στα επίπεδα ανάπτυξης των διάφορων περιφερειών, της βραδείας προόδου των πλέον μειονεκτικών περιοχών και των περιορισμένων οικονομικών πόρων των κρατών μελών και των περιφερειών, να επιτευχθεί καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση μπορεί να θεσπίζει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, ως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο εν λόγω άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου αυτού.

- (45) Προκειμένου να καταστεί δυνατή η άμεση εφαρμογή των προβλεπόμενων στον παρόντα κανονισμό μέτρων, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αρχίσει να ισχύει την επόμενη ημέρα της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*,

ΕΞΕΛΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός καθορίζει το πεδίο εφαρμογής του ΕΤΠΑ όσον αφορά τον στόχο της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας και θεσπίζει ειδικές διατάξεις σχετικά με τον εν λόγω στόχο.

2. Ο παρών κανονισμός καθορίζει, για τον στόχο της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, τους στόχους προτεραιότητας και την οργάνωση του ΕΤΠΑ, τα κριτήρια για να είναι τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες επιλέξιμα για υποστήριξη από το ΕΤΠΑ, τους χρηματοδοτικούς πόρους που είναι διαθέσιμοι για υποστήριξη από το ΕΤΠΑ, καθώς και τα κριτήρια για τη διάθεσή τους.

Θεσπίζει επίσης τις διατάξεις που είναι αναγκαίες για να εξασφαλιστούν η αποτελεσματική εφαρμογή, η παρακολούθηση, η δημοσιονομική διαχείριση και ο έλεγχος των επιχειρησιακών προγραμμάτων στο πλαίσιο του στόχου της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας («προγράμματα συνεργασίας»), μεταξύ άλλων και όταν στα εν λόγω προγράμματα συνεργασίας συμμετέχουν τρίτες χώρες.

3. Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 και το κεφάλαιο I του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1301/2013 εφαρμόζονται στον στόχο της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας και στα προγράμματα συνεργασίας που καταρτίζονται βάσει αυτού, εκτός αν υπάρχει ρητή σχετική πρόβλεψη στο παρόντα κανονισμό ή αν οι διατάξεις αυτές μπορούν να εφαρμοστούν μόνο στον στόχο για επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1080/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Ιουλίου 2006 για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1783/1999 (ΕΕ L 210 της 31.7.2006, σ. 1).

Άρθρο 2

Συνιστώσες του στόχου της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας

Στο πλαίσιο του στόχου της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, το ΕΤΠΑ υποστηρίζει τις ακόλουθες συνιστώσες:

- (1) τη διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ όμορων περιοχών, με σκοπό την προώθηση της ολοκληρωμένης περιφερειακής ανάπτυξης μεταξύ γειτονικών χερσαίων και θαλάσσιων παραμεθόριων περιοχών από δύο ή περισσότερα κράτη μέλη ή μεταξύ γειτονικών παραμεθόριων περιοχών από τουλάχιστον ένα κράτος μέλος και μία τρίτη χώρα σε εξωτερικά σύνορα της Ένωσης διαφορετικά από εκείνα που καλύπτονται από προγράμματα στο πλαίσιο των εξωτερικών χρηματοδοτικών μέσων της Ένωσης·
- (2) τη διακρατική συνεργασία σε ευρύτερα διακρατικά εδάφη, στην οποία συμμετέχουν εθνικοί, περιφερειακοί και τοπικοί εταίροι, και η οποία επίσης καλύπτει τη θαλάσσια διασυνοριακή συνεργασία σε περιπτώσεις που δεν καλύπτεται από τη διασυνοριακή συνεργασία, με σκοπό την επίτευξη μεγαλύτερου βαθμού εδαφικής ολοκλήρωσης των εν λόγω εδαφών·
- (3) τη διαπεριφερειακή συνεργασία, με σκοπό την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής για τη συνοχή, προωθώντας:
  - α) την ανταλλαγή εμπειριών με επίκεντρο τους θεματικούς στόχους μεταξύ εταίρων σε ολόκληρη την Ένωση, καθώς και σε σχέση με την ανάπτυξη των περιφερειών που αναφέρονται στο άρθρο 174 ΣΛΕΕ όσον αφορά τον εντοπισμό και τη διάδοση ορθών πρακτικών, με σκοπό τη μεταφορά τους κυρίως στα επιχειρησιακά προγράμματα στο πλαίσιο του στόχου των επενδύσεων στην ανάπτυξη και την απασχόληση, καθώς επίσης και στα προγράμματα συνεργασίας, όπου απαιτείται·
  - β) την ανταλλαγή εμπειριών όσον αφορά τον εντοπισμό, τη μεταφορά και τη διάδοση ορθών πρακτικών για τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένων των δεσμών μεταξύ αστικού και αγροτικού περιβάλλοντος·
  - γ) την ανταλλαγή εμπειριών όσον αφορά τον εντοπισμό, τη μεταφορά και τη διάδοση ορθών πρακτικών και καινοτόμων προσεγγίσεων σε σχέση με την υλοποίηση προγραμμάτων και ενεργειών εδαφικής συνεργασίας καθώς και με τη χρήση των ΕΟΕΣ·
  - δ) την ανάλυση των τάσεων ανάπτυξης σε σχέση με τους στόχους της εδαφικής συνοχής, συμπεριλαμβανομένων των εδαφικών πτυχών της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, και της αρμονικής ανάπτυξης του εδάφους της Ένωσης μέσω μελετών, συλλογής στοιχείων και άλλων μέτρων.

Άρθρο 3

Γεωγραφική κάλυψη

1. Για τη διασυνοριακή συνεργασία, οι περιοχές που θα υποστηριχθούν είναι οι περιφέρειες NUTS επιπέδου 3 της Ένωσης μαζί με όλα τα εσωτερικά και εξωτερικά χερσαία σύνορα που είναι διαφορετικά από εκείνα τα οποία καλύπτονται από προγράμματα βάσει των εξωτερικών χρηματοδοτικών μέσων της Ένωσης και όλες οι

περιφέρειες NUTS επιπέδου 3 της Ένωσης κατά μήκος των θαλάσσιων συνόρων που χωρίζονται το πολύ από 150 χιλιόμετρα, με την επιφύλαξη των δυνητικών προσαρμογών που χρειάζονται για να εξασφαλιστούν η συνεκτικότητα και η συνέχεια των περιοχών του προγράμματος συνεργασίας οι οποίες καθορίστηκαν για την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013.

Η Επιτροπή εκδίδει απόφαση, μέσω εκτελεστικών πράξεων, για τον ορισμό του καταλόγου των διασυνοριακών περιοχών που θα υποστηριχθούν, καταναμημένων κατά πρόγραμμα συνεργασίας. Οι εκτελεστικές αυτές πράξεις θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία της συμβουλευτικής επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 150 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013/.

Στον κατάλογο αυτόν καθορίζονται επίσης οι περιφέρειες NUTS επιπέδου 3 της Ένωσης που λαμβάνονται υπόψη για τη διάθεση της συνδρομής από το ΕΤΠΑ στη διασυνοριακή συνεργασία σε όλα τα εσωτερικά σύνορα και στα εξωτερικά σύνορα που καλύπτονται από εξωτερικά χρηματοδοτικά μέσα της Ένωσης, όπως το ΕΜΓ, κατ' εφαρμογή της νομικής πράξης ΕΜΓ, και το ΙΡΑ ΙΙ, κατ' εφαρμογή της νομικής πράξης ΙΡΑ ΙΙ.

Όταν υποβάλλουν σχέδια προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας, σε δόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και προκειμένου να διασφαλιστεί η συνοχή των διασυνοριακών περιοχών, τα κράτη μέλη μπορούν να ζητούν να προστιθύνται, σε δεδομένη περιοχή διασυνοριακής συνεργασίας, περιφέρειες NUTS επιπέδου 3 άλλες από εκείνες που απαριθμούνται στην απόφαση που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο.

Κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους ή των ενδιαφερόμενων κρατών μελών, προκειμένου να διευκολυνθεί η διασυνοριακή συνεργασία στα θαλάσσια σύνορα των εξόχως απόκεντρων περιοχών και με την επιφύλαξη των διατάξεων του πρώτου εδαφίου, η Επιτροπή μπορεί να συμπεριλαμβάνει, στην απόφαση που αναφέρεται στο δεύτερο εδάφιο, περιφέρειες NUTS επιπέδου 3 στις εξόχως απόκεντρες περιοχές κατά μήκος των θαλάσσιων συνόρων σε απόσταση μεγαλύτερη των 150 χιλιομέτρων ως διασυνοριακές περιοχές, οι οποίες μπορούν ενδεχομένως να λάβουν στήριξη από τα αντίστοιχα κονδύλια των εν λόγω κρατών μελών.

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 20 παράγραφοι 2 και 3, τα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας μπορούν να καλύπτουν περιοχές της Νορβηγίας και της Ελβετίας και καλύπτουν επίσης το Λιχτενστάιν, την Ανδόρα, το Μονακό και τον Άγιο Μαρίνο καθώς και τρίτες χώρες ή εδάφη γειτονικά εξόχως απόκεντρων περιοχών. Οι εν λόγω περιοχές είναι ισοδύναμες των περιφερειών NUTS επιπέδου 3.

3. Για τη διακρατική συνεργασία, η Επιτροπή εκδίδει απόφαση, μέσω εκτελεστικών πράξεων, καθορίζοντας τον κατάλογο των προς υποστήριξη διακρατικών περιοχών, καταναμημένων κατά πρόγραμμα συνεργασίας και καλύπτοντας τις περιφέρειες NUTS επιπέδου 2, εξασφαλίζοντας παράλληλα τη συνέχεια της εν λόγω συνεργασίας στις ευρύτερες συνεκτικές περιοχές με βάση τα προηγούμενα προγράμματα, με εκτελεστικές πράξεις, λαμβάνοντας υπόψη, οσάκις ενδείκνυται, τις μακροπεριφερειακές στρατηγικές και τις στρατηγικές για τις θαλάσσιες λεκάνες, όταν αυτό κρίνεται σκόπιμο. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εγκρίνονται σύμφωνα με τη διαδικασία της συμβουλευτικής επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 150 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013.

Όταν υποβάλλουν σχέδια προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας, τα κράτη μέλη μπορούν να ζητούν να προστίθενται σε δεδομένη περιοχή διακρατικής συνεργασίας πρόσθετες περιφέρειες NUTS επιπέδου 2 όμορες με εκείνες που απαριθμούνται στην απόφαση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο. Τα κράτη μέλη αιτιολογούν το αίτημά τους.

4. Με την επιφύλαξη του άρθρου 20 παράγραφοι 2 και 3, τα προγράμματα διακρατικής συνεργασίας μπορούν να καλύπτουν περιοχές και των ακόλουθων τρίτων χωρών ή εδαφών:

α) τρίτες χώρες ή εδάφη που απαριθμούνται ή αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, και

β) Φερόες Νήσοι και Γροιλανδία.

Με την επιφύλαξη του άρθρου 20 παράγραφοι 2 και 3, τα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας μπορούν επίσης να καλύπτουν περιοχές τρίτων χωρών οι οποίες καλύπτονται από τα εξωτερικά χρηματοδοτικά μέσα της Ένωσης, όπως το ΕΜΓ, κατ' εφαρμογή της νομικής πράξης ΕΜΓ, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών περιοχών της Ρωσικής Ομοσπονδίας, και το ΜΠΒ II, κατ' εφαρμογή της νομικής πράξης ΜΠΠ II. Οι ετήσιες πιστώσεις που αντιστοιχούν στην υποστήριξη των εν λόγω προγραμμάτων από το ΕΜΓ και το ΜΠΒ II διατίθενται με την προϋπόθεση ότι τα προγράμματα καλύπτουν επαρκώς τους σχετικούς στόχους εξωτερικής συνεργασίας.

Οι λόγω περιοχές είναι ισοδύναμες των περιφερειών NUTS επιπέδου 2.

5. Για την διαπεριφερειακή συνεργασία, η υποστήριξη από το ΕΤΠΑ καλύπτει ολόκληρη την επικράτεια της Ένωσης.

Με την επιφύλαξη του άρθρου 20 παράγραφοι 2 και 3, τα προγράμματα διαπεριφερειακής συνεργασίας μπορούν να καλύπτουν το σύνολο ή μέρος του εδάφους των τρίτων χωρών ή εδαφών που αναφέρονται στην παράγραφο 4 πρώτο εδάφιο στοιχεία α) και β) του παρόντος άρθρου.

6. Για λόγους πληροφόρησης, οι περιοχές και οι τρίτες χώρες ή τα εδάφη που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 4 απαριθμούνται τους καταλόγους που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 3.

7. Για να αυξηθεί η αποδοτικότητα της υλοποίησης των προγραμμάτων, οι εξόχως απόκεντρες περιοχές μπορούν, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, να συνδυάσουν σε ένα μοναδικό πρόγραμμα εδαφικής συνεργασίας τα ποσά που διατίθενται από το ΕΤΠΑ για τη διασυνοριακή και διακρατική συνεργασία, συμπεριλαμβανομένης της επιπλέον συνδρομής σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 2, τηρώντας παράλληλα τους ισχύοντες κανόνες για κάθε μία από τις εν λόγω συνδρομές.

Άρθρο 4

Πόροι για τον στόχο της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας

1. Οι πόροι για τον στόχο της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας ανέρχονται στο 2,75 % των συνολικών διαθέσιμων πόρων για δημοσιονομικές αναλήψεις υποχρεώσεων από το ΕΤΠΑ, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και το Ταμείο Συνχής για την περίοδο 2014 έως 2020 του προγράμματος και παρατίθενται

στο άρθρο 91 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 (δηλ. συνολικά 8 948 259 330 EUR) και κατανέμονται ως εξής:

α) 74,05 % (δηλ. συνολικά 6 626 631 760 EUR) για τη διασυνοριακή συνεργασία·

β) 20,36 % (δηλ. συνολικά 1 821 627 570 EUR) για τη διακρατική συνεργασία·

γ) 5,59 % (δηλ. συνολικά 500 000 000 EUR) για τη διαπεριφερειακή συνεργασία.

2. Για τα προγράμματα στο πλαίσιο του στόχου της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας, οι εξόχως απόκεντρες περιοχές λαμβάνουν όχι λιγότερο από το 150 % της συνεισφοράς του ΕΤΠΑ που έλαβαν κατά την περίοδο 2007-2013 για τα προγράμματα συνεργασίας. Επιπλέον, το ποσό των 50 000 000 EUR από τη συνδρομή που αφορά τη διαπεριφερειακή συνεργασία διατίθεται για τη συνεργασία των εξόχως απόκεντρων περιοχών. Όσον αφορά τη θεματική συγκέντρωση, το άρθρο 6 παράγραφος 1 εφαρμόζεται στην πρόσθετη αυτή συνδρομή.

3. Η Επιτροπή ανακοινώνει σε κάθε κράτος μέλος το μερίδιο που του αναλογεί από τα συνολικά ποσά για διασυνοριακή και διακρατική συνεργασία σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχεία α) και β), κατανεμημένο ανά έτος. Ο πληθυσμός στις περιοχές που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο και στο άρθρο 3 παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο, χρησιμοποιείται ως το κριτήριο για την ετήσια κατανομή ανά κράτος μέλος.

Με βάση τα ποσά που ανακοινώνονται κατά το πρώτο εδάφιο, κάθε κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή για το εάν και πώς χρησιμοποίησε τη δυνατότητα μεταφοράς που προβλέπεται στο άρθρο 5 και την κατανομή των κεφαλαίων που προέκυψε μεταξύ των διασυνοριακών και διακρατικών προγραμμάτων στα οποία το κράτος μέλος συμμετέχει. Η Επιτροπή, με βάση τις πληροφορίες που παρέχουν τα κράτη μέλη, εκδίδει, μέσω εκτελεστικών πράξεων, απόφαση που περιλαμβάνει κατάλογο όλων των προγραμμάτων συνεργασίας και αναφέρει το πλήρες ποσό της συνολικής στήριξης κάθε προγράμματος από το ΕΤΠΑ. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία συμβουλευτικής επιτροπής στην οποία παραπέμπει το άρθρο 150 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303 /2013.

4. Η συνεισφορά από το ΕΤΠΑ στα διασυνοριακά προγράμματα και στα προγράμματα για τις θαλάσσιες λεκάνες βάσει του ΕΜΓ, καθώς και στα διασυνοριακά προγράμματα βάσει του ΜΠΒ II, καθορίζεται από την Επιτροπή και τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη. Η συνεισφορά του ΕΤΠΑ που καθορίζεται για κάθε κράτος μέλος δεν ανακατανέμεται στη συνέχεια μεταξύ των σχετικών κρατών μελών.

5. Η υποστήριξη από το ΕΤΠΑ για κάθε διασυνοριακό πρόγραμμα και πρόγραμμα για τις θαλάσσιες λεκάνες βάσει του ΕΜΓ και τα διασυνοριακά προγράμματα βάσει του ΙΡΑ II παρέχεται υπό τον όρο ότι παρέχονται από το ΕΜΓ και το ΜΠΒ II τουλάχιστον ισοδύναμα ποσά. Η ισοδυναμία αυτή υπόκειται σε ανώτατο όριο το οποίο καθορίζεται στη νομική πράξη ΕΜΓ ή τη νομική πράξη ΜΠΒ.

6. Οι ετήσιες πιστώσεις που αντιστοιχούν στην υποστήριξη από το ΕΤΠΑ για τα διασυνοριακά προγράμματα, και τα προγράμματα για τις θαλάσσιες λεκάνες βάσει του ΕΜΓ και τα διασυνοριακά προγράμματα βάσει του ΜΠΒ II εγγράφονται στις σχετικές γραμμές του προϋπολογισμού των εν λόγω μέσων για το οικονομικό έτος 2014.

7. Το 2015 και το 2016 η ετήσια συνδρομή από το ΕΤΠΑ για προγράμματα μέσω του ΕΜΓ και του ΜΠΒ II για τα οποία δεν έχει υποβληθεί πρόγραμμα στην Επιτροπή έως τις 30 Ιουνίου στο πλαίσιο των διασυνοριακών προγραμμάτων και των προγραμμάτων για τις θαλάσσιες λεκάνες βάσει του ΕΜΓ και για τα διασυνοριακά προγράμματα βάσει του IPA II, και η οποία δεν έχει ανακαταμεληθεί σε άλλο πρόγραμμα που υποβάλλεται στο πλαίσιο της ίδιας κατηγορίας προγραμμάτων εξωτερικής συνεργασίας, διατίθεται στα εσωτερικά προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας, βάσει της παραγράφου 1 στοιχείο α), στα οποία συμμετέχουν το οικείο κράτος μέλος ή κράτη μέλη.

Αν έως τις 30 Ιουνίου 2017 υπάρχουν ακόμη προγράμματα στο πλαίσιο των διασυνοριακών προγραμμάτων και των προγραμμάτων για τις θαλάσσιες λεκάνες βάσει του ΕΜΓ και του διασυνοριακά προγράμματα βάσει ΜΠΒ II που δεν έχουν υποβληθεί στην Επιτροπή, το σύνολο της συνεισφοράς από το ΕΤΠΑ που αναφέρεται στην παράγραφο 4 για τα εν λόγω προγράμματα για τα υπόλοιπα έτη έως το 2020, η οποία δεν έχει ανακαταμεληθεί σε άλλο εγκριθέν πρόγραμμα στο πλαίσιο της ίδιας κατηγορίας προγραμμάτων εξωτερικής συνεργασίας, διατίθεται στα εσωτερικά προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας, βάσει της παραγράφου 1 στοιχείο α), στα οποία συμμετέχουν το οικείο κράτος μέλος ή κράτη μέλη κράτη μέλη.

8. Τα διασυνοριακά προγράμματα και τα προγράμματα για τις θαλάσσιες λεκάνες που αναφέρονται στην παράγραφο 4 και τα οποία έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή διακόπτονται, ή η κατανομή του προγράμματος μειώνεται, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες και διαδικασίες, ιδίως αν:

- α) ουδεμία από τις χώρες-εταίρους που καλύπτονται από το πρόγραμμα έχει υπογράψει τη σχετική συμφωνία χρηματοδότησης εντός της προθεσμίας που καθορίζεται σύμφωνα με τη νομική πράξη ENI ή στη νομική πράξη ΜΠΒ II ή
- β) το πρόγραμμα δεν μπορεί να εφαρμοσθεί, όπως σχεδιάστηκε λόγω προβλημάτων που ανακύπτουν στις σχέσεις μεταξύ των συμμετεχουσών χωρών.

Σε αυτές τις περιπτώσεις, η συνδρομή από το ΕΤΠΑ που αναφέρεται στην παράγραφο 4 η οποία αντιστοιχεί στις ετήσιες δόσεις που δεν έχουν ακόμη καταβληθεί, ή στις ετήσιες δόσεις που έχουν καταβληθεί και αποδεδουλευθεί πλήρως ή μερικώς στη διάρκεια του ίδιου οικονομικού έτους, οι οποίες δεν έχουν ανακαταμεληθεί σε άλλο πρόγραμμα της ίδιας κατηγορίας προγραμμάτων εξωτερικής συνεργασίας, διατίθεται στα εσωτερικά προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας, βάσει της παραγράφου 1 στοιχείο α), στα οποία συμμετέχουν ένα ή περισσότερα οικεία κράτη μέλη, κατόπιν σχετικού αιτήματός τους.

9. Η Επιτροπή παρέχει ετήσια σύνοψη της οικονομικής υλοποίησης των διασυνοριακών προγραμμάτων και των προγραμμάτων για τις θαλάσσιες λεκάνες στο πλαίσιο του ΕΜΓ καθώς και των διασυνοριακών προγραμμάτων στο πλαίσιο του ΜΠΒ II στα οποία συνεισφέρει το ΕΤΠΑ σύμφωνα με το παρόν άρθρο στην επιτροπή που συγκροτείται δυνάμει του άρθρου 150 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013.

Άρθρο 5

Δυνατότητα μεταφοράς

Κάθε κράτος μέλος μπορεί να μεταφέρει έως το 15 % της χρηματοδοτικής του ενίσχυσης για κάθε μία από τις συνιστώσες που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) από τη μία συνιστώσα στην άλλη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Θεματική συγκέντρωση και επενδυτικές προτεραιότητες

Άρθρο 6

Θεματική συγκέντρωση

1. Τουλάχιστον το 80 % των χορηγήσεων του ΕΤΠΑ για κάθε πρόγραμμα διασυνοριακής συνεργασίας και κάθε διακρατικό πρόγραμμα θα επικεντρώνεται σε μέχρι τέσσερις από τους θεματικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 9 πρώτη παράγραφος του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013.

2. Όλοι οι θεματικοί στόχοι, που ορίζονται στο άρθρο 9 πρώτη παράγραφος του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 μπορούν να επιλέγονται για τη διαπεριφερειακή συνεργασία, όπως αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 3 στοιχείο α) του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 7

Επενδυτικές προτεραιότητες

1. Το ΕΤΠΑ συμβάλλει, στο πλαίσιο του πεδίου των καθηκόντων του, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, στους θεματικούς στόχους που ορίζονται στο άρθρο 9 πρώτη παράγραφος του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, μέσω κοινής δράσης στο πλαίσιο των προγραμμάτων διασυνοριακής, διακρατικής και διαπεριφερειακής συνεργασίας. Επιπλέον των επενδυτικών προτεραιοτήτων που ορίζονται στο άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, το ΕΤΠΑ μπορεί επίσης να υποστηρίζει τις ακόλουθες επενδυτικές προτεραιότητες εντός των θεματικών στόχων που συνδέονται με τις ακόλουθες συνιστώσες της Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας:

α) στο πλαίσιο της διασυνοριακής συνεργασίας:

i) προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού, μέσω: της ολοκλήρωσης των διασυνοριακών αγορών εργασίας, συμπεριλαμβανομένων της διασυνοριακής κινητικότητας, των κοινών πρωτοβουλιών τοπικής απασχόλησης, των υπηρεσιών πληροφοριών και των συμβουλευτικών υπηρεσιών, καθώς και της κοινής κατάρτισης ·

ii) προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και των διακρίσεων μέσω: της προώθησης της ισότητας των φύλων, των ίσων ευκαιριών και της ένταξης των κοινοτήτων σε διασυνοριακό επίπεδο ·

iii) επένδυση στην εκπαίδευση και κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής κατάρτισης και της τη διά βίου μάθησης μέσω: της ανάπτυξης και της εφαρμογής κοινών συστημάτων εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαιδευτικών προγραμμάτων ·

- iv) βελτίωση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων αρχών και των ενδιαφερομένων κύκλων και συμβολή στην αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης μέσω: της προώθησης της νομικής και διοικητικής συνεργασίας και της συνεργασίας μεταξύ πολιτών και θεσμών.
- β) στο πλαίσιο της διακρατικής συνεργασίας: βελτίωση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων αρχών και των ενδιαφερομένων κύκλων και συμβολή στην αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης μέσω: της ανάπτυξης και του συντονισμού των μακροπεριφερειακών στρατηγικών και των στρατηγικών για τις θαλάσσιες λεκάνες·
- γ) στο πλαίσιο της διαπεριφερειακής συνεργασίας: βελτίωση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων αρχών και των ενδιαφερομένων κύκλων και συμβολή στην αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης με:
- διάδοση ορθών πρακτικών και εμπειρογνομούσης και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων από την ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με τη βιώσιμη αστική ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένων των δεσμών μεταξύ αστικού και αγροτικού περιβάλλοντος σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 3 στοιχείο β).
  - προώθηση της ανταλλαγής εμπειριών με σκοπό την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων και των ενεργειών εδαφικής συνεργασίας και της χρήσης των ΕΟΕΣ σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 3 στοιχείο γ).
  - ενίσχυση της βάσης αποδεικτικών στοιχείων με σκοπό την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής συνοχής και της επίτευξης των θεματικών στόχων μέσω της ανάλυσης των τάσεων ανάπτυξης σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 3 στοιχείο δ).
2. Στην περίπτωση του διασυνοριακού προγράμματος PEACE, και στο πλαίσιο του θεματικού στόχου για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας και των διακρίσεων, το ΕΤΠΑ συμβάλλει επίσης στην προώθηση της κοινωνικής και οικονομικής σταθερότητας στις εν λόγω περιφέρειες, ιδίως με δράσεις για την προώθηση της συνοχής μεταξύ των κοινοτήτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Προγραμματισμός

Άρθρο 8

Περιεχόμενο, έγκριση και τροποποίηση των προγραμμάτων συνεργασίας

1. Ένα πρόγραμμα συνεργασίας αποτελείται από άξονες προτεραιότητας. Με την επιφύλαξη του άρθρου 59 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, ένας άξονας αντιστοιχεί σε έναν θεματικό στόχο και περιλαμβάνει μία ή περισσότερες επενδυτικές προτεραιότητες του εν λόγω θεματικού στόχου, σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 6 του παρόντος κανονισμού. Κατά περίπτωση και προκειμένου να αυξηθεί ο αντίκτυπος και η αποτελεσματικότητά του σε μια θεματικά συνεπή ολοκληρωμένη προσέγγιση για την επίτευξη των στόχων της στρατηγικής της Ένωσης για μια έξυπνη, αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, ένας άξονας προτεραιότητας μπορεί, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, να συνδυάζει μία ή περισσότερες συμπληρωματικές επενδυτικές προτεραιότητες από διαφορετικούς θεματικούς στόχους προκειμένου να επιτευχθεί η μέγιστη συνεισφορά σε αυτό τον άξονα προτεραιότητας.

2. Ένα πρόγραμμα συνεργασίας συμβάλλει στη στρατηγική της Ένωσης για μια έξυπνη, αειφόρο και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και στην επίτευξη της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής και καθορίζει:

- μια αιτιολόγηση της επιλογής των θεματικών στόχων, των αντίστοιχων επενδυτικών προτεραιοτήτων και της κατανομής των πόρων, λαμβάνοντας υπόψη το κοινό στρατηγικό πλαίσιο όπως ορίζεται στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 και βάσει μιας ανάλυσης των αναγκών της περιοχής του προγράμματος στο σύνολό του και τη στρατηγική που επιλέγεται προς τον σκοπό αυτόν, με την κάλυψη, όταν αυτό κρίνεται σκόπιμο, των κόμβων που λείπουν από τις διασυνοριακές υποδομές, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της εκ των προτέρων αξιολόγησης που εφαρμόζεται σύμφωνα με το άρθρο 55 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013·
- για κάθε άξονα προτεραιότητας εκτός της τεχνικής βοήθειας:
  - τις επενδυτικές προτεραιότητες και τους αντίστοιχους ειδικούς στόχους·
  - προκειμένου να ενισχυθεί ο προσανατολισμός του προγραμματισμού με γνώμονα τα αποτελέσματα, τα αναμενόμενα αποτελέσματα για τους ειδικούς στόχους και τους αντίστοιχους δείκτες αποτελεσμάτων, με μια τιμή βάσης και μια τιμή-στόχο, κατά περίπτωση ποσοτικοποιημένη, σύμφωνα με το άρθρο 16·
  - περιγραφή του είδους και παραδειγμάτων των ενεργειών που θα υποστηριχθούν στο πλαίσιο κάθε επενδυτικής προτεραιότητας και της αναμενόμενης συμβολής τους στους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο σημείο i), συμπεριλαμβανομένων των κατευθυντήριων αρχών για την επιλογή δράσεων και, κατά περίπτωση, του προσδιορισμού των βασικών ομάδων-στόχων, των ιδιαίτερων στοχευμένων εδαφών και των τύπων των δικαιούχων, καθώς και της προγραμματισμένης χρήσης των χρηματοδοτικών μέσων και των μεγάλων έργων·
- τους κοινούς και τους ειδικούς δείκτες εκροών, συμπεριλαμβανομένης της ποσοτικά προσδιορισμένης τιμής-στόχου, που αναμένεται να συμβάλουν στα αποτελέσματα, σύμφωνα με το άρθρο 16, για κάθε επενδυτική προτεραιότητα·
- καθορισμό των σταδίων υλοποίησης και των χρηματοοικονομικών δεικτών και των δεικτών εκροών και κατά περίπτωση των δεικτών αποτελέσματος που θα χρησιμεύσουν ως ορόσημα και στόχοι για το πλαίσιο επίδοσης σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 1 και το παράρτημα II του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013·
- κατά περίπτωση, συνοπτική παρουσίαση της προγραμματιζόμενης χρήσης της τεχνικής βοήθειας, συμπεριλαμβανομένων, όταν κρίνεται απαραίτητο, ενεργειών για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των αρχών που συμμετέχουν στη διαχείριση και τον έλεγχο των προγραμμάτων και των δικαιούχων και, κατά περίπτωση, ενεργειών για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των σχετικών εταίρων που συμμετέχουν στην υλοποίηση των προγραμμάτων·

- vii) τις αντίστοιχες κατηγορίες παρέμβασης βάσει ονοματολογίας που έχει εκδώσει η Επιτροπή και ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων·
- γ) για κάθε άξονα προτεραιότητας που αφορά την τεχνική βοήθεια:
- i) ειδικούς στόχους·
  - ii) τα αναμενόμενα αποτελέσματα για κάθε ειδικό στόχο και, εφόσον υπάρχει αντικειμενική δικαιολόγηση βάσει του περιεχομένου των δράσεων, τους αντίστοιχους δείκτες αποτελεσμάτων, με αρχική τιμή και τιμή στόχου σύμφωνα με το άρθρο 16·
  - iii) περιγραφή των δράσεων που θα υποστηριχθούν και της αναμενόμενης συμβολής τους στους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο σημείο i)·
  - iv) τους δείκτες εκροών που αναμένεται να συμβάλουν στα αποτελέσματα·
  - v) τις αντίστοιχες κατηγορίες παρέμβασης βάσει ονοματολογίας που έχει εκδώσει η Επιτροπή και ενδεικτική κατανομή των προγραμματισμένων πόρων·
- Το σημείο ii) δεν εφαρμόζεται όταν η συνεισφορά της Ένωσης στον άξονα ή τους άξονες προτεραιότητας σχετικά με την τεχνική βοήθεια προς πρόγραμμα συνεργασίας δεν υπερβαίνει το ποσό των 15 000 000 EUR.
- δ) ένα σχέδιο χρηματοδότησης που περιλαμβάνει τους ακόλουθους πίνακες (χωρίς κατανομή ανά συμμετέχον κράτος μέλος):
- i) έναν πίνακα στον οποίο καθορίζεται για κάθε έτος, σύμφωνα με τους κανόνες περί ποσοστών συγχρηματοδότησης που ορίζονται στα άρθρα 60, 120 και 121 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, το ποσό των συνολικών πιστώσεων που προβλέπεται ότι θα συνεισφέρει το ΕΤΠΑ·
  - ii) έναν πίνακα στον οποίο καθορίζεται, για ολόκληρη την περίοδο προγραμματισμού, για το πρόγραμμα συνεργασίας και για κάθε άξονα προτεραιότητας, το ποσό των συνολικών πιστώσεων που προβλέπεται ότι θα συνεισφέρει το ΕΤΠΑ και η εθνική συγχρηματοδότηση. Για τους άξονες προτεραιότητας, οι οποίοι συνδυάζουν επενδυτικές προτεραιότητες από διάφορους θεματικούς στόχους, ο πίνακας θα προσδιορίζει το ποσό των συνολικών πιστώσεων και την εθνική συμμετοχή για κάθε ένα από τους αντίστοιχους θεματικούς στόχους. Στις περιπτώσεις στις οποίες η εθνική συγχρηματοδότηση αποτελείται από δημόσια και ιδιωτική συγχρηματοδότηση, στον πίνακα εμφανίζεται η ενδεικτική κατανομή μεταξύ των δημόσιων και των ιδιωτικών συνιστωσών. Επίσης, εμφανίζεται, για σκοπούς πληροφόρησης, η ενδεχόμενη εισφορά των τρίτων χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, καθώς και η προβλεπόμενη συμμετοχή της ΕΤΕπ·
- ε) κατάλογο των μεγάλων έργων η υλοποίηση των οποίων έχει σχεδιασθεί για την περίοδο προγραμματισμού.

Η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστικές πράξεις σχετικά με την ονοματολογία που αναφέρεται στο στοιχείο β) σημείο vii) και στο στοιχείο γ) σημείο v) του πρώτου εδαφίου. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 150 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013.

3. Λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο και τους στόχους του προγράμματος συνεργασίας, αυτό περιγράφει την ολοκληρωμένη προσέγγιση της εδαφικής ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων των περιοχών και τομέων που αναφέρονται στο άρθρο 174 παράγραφος 3 ΣΛΕΕ, έχοντας υπόψη τις συμφωνίες εταιρικής σχέσης των συμμετεχόντων κρατών μελών και διατυπώνει με ποιον τρόπο η το εν λόγω πρόγραμμα συνεργασίας συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του προγράμματος και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων προσδιορίζοντας, οσάκις ενδείκνυται, τα ακόλουθα:

- a) η προσέγγιση στη χρήση μέσων τοπικής ανάπτυξης με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων και τις αρχές για τον καθορισμό των περιοχών στις οποίες θα εφαρμοσθεί·
  - β) τις αρχές για την αναγνώριση των αστικών περιοχών στις οποίες πρόκειται να εφαρμοστούν προγράμματα βιώσιμης αστικής ανάπτυξης και η ενδεικτική κατανομή της υποστήριξης του ΕΤΠΑ για τις εν λόγω δράσεις·
  - γ) την προσέγγιση της χρήσης του μέσου ολοκληρωμένων χωρικών επένδυσης (ΟΧΕ), όπως αναφέρεται στο άρθρο 11, εκτός των περιπτώσεων που καλύπτονται από το στοιχείο β), και την ενδεικτική κατανομή από κάθε άξονα προτεραιότητας·
  - δ) όταν τα κράτη μέλη και οι περιφέρειες συμμετέχουν σε μακροπεριφερειακές στρατηγικές και στρατηγικές για τις θαλάσσιες λεκάνες, η συνεισφορά των σχεδιασμένων παρεμβάσεων βάσει του προγράμματος συνεργασίας για τις εν λόγω στρατηγικές, εξαρτάται από τις ανάγκες της περιοχής του προγράμματος όπως προσδιορίζονται από το σχετικό κράτος μέλος και, κατά περίπτωση, λαμβάνει υπόψη τα έργα στρατηγικής σημασίας που προσδιορίζονται στις εν λόγω στρατηγικές.
4. Το πρόγραμμα συνεργασίας καθορίζει:
- a) τις διατάξεις εφαρμογής οι οποίες:
    - i) προσδιορίζουν τη διαχειριστική αρχή, την αρχή πιστοποίησης, ανάλογα με την περίπτωση, και τηςνελεγκτική αρχή·
    - ii) προσδιορίζουν τον φορέα ή τους φορείς που έχουν οριστεί για τη διενέργεια καθηκόντων ελέγχου·
    - iii) προσδιορίζουν τον φορέα ή τους φορείς που έχουν οριστεί αρμόδιοι για τη διενέργεια καθηκόντων δημοσιονομικού ελέγχου·
    - iv) καθορίζουν τη διαδικασία για τη σύσταση της κοινής Γραμματείας·
    - v) καθορίζουν συνοπτική περιγραφή των διευθετήσεων για τη διαχείριση και τους ελέγχους·

- vi) καθορίζουν τον καταμερισμό των ευθυνών μεταξύ των συμμετεχόντων κρατών μελών σε περίπτωση δημοσιονομικών διορθώσεων που επιβάλλονται από τη διαχειριστική αρχή ή από την Επιτροπή.
- β) τον φορέα στον οποίο η Επιτροπή πρέπει να καταβάλλει τις πληρωμές·
- γ) τα μέτρα που λαμβάνονται για τη συμμετοχή των εταιριών που αναφέρονται στο άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 στην προετοιμασία του προγράμματος συνεργασίας και τον ρόλο των εν λόγω εταιριών στην προετοιμασία και στην υλοποίηση του προγράμματος συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής τους στην επιτροπή παρακολούθησης·

5. Το πρόγραμμα συνεργασίας καθορίζει επίσης τα ακόλουθα, σε σχέση με το περιεχόμενο των συμφωνιών εταιρικής σχέσης και λαμβάνοντας υπόψη το θεσμικό και νομικό πλαίσιο των κρατών μελών:

- α) μηχανισμοί που εξασφαλίζουν την αποτελεσματική συνεργασία του ΕΤΠΑ, του ΕΚΤ, του Ταμείου Συνοχής, του ΕΙΤΑΑ, του ΕΤΘΑ και των υπόλοιπων ενωσιακών και εθνικών χρηματοδοτικών μέσων, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας και του ενδεχόμενου συνδυασμού με τη Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη», κατά τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾ τα ΕΜΓ, ΕΤΑ και ΙΡΑ ΙΙ, καθώς και με την ΕΤΕπ, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις που ορίζονται στο Παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, στα οποία τα κράτη μέλη και οι τρίτες χώρες ή εδάφη συμμετέχουν σε προγράμματα συνεργασίας που περιλαμβάνουν τη χρήση πιστώσεων του ΕΤΠΑ για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές και πόρους του ΕΤΑ, μηχανισμούς συντονισμού στο κατάλληλο επίπεδο για τη διευκόλυνση της αποτελεσματικής συνεργασίας όσον αφορά τη χρήση των εν λόγω πιστώσεων και πόρων·
- β) μια συνοπτική παρουσίαση της αξιολόγησης του διοικητικού φόρτου για τους δικαιούχους και, οσάκις απαιτείται, των δράσεων που έχουν σχεδιασθεί, για τη μείωση της του διοικητικού φόρτου, συνοδευόμενες από ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα για τις δράσεις αυτές.

6. Τα στοιχεία που απαιτούνται βάσει του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 στοιχείο α), του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2, στοιχείο β), περιπτώσεις i-vii, της παραγράφου 3 και της παραγράφου 5, στοιχείο α), προσαρμόζονται στον ειδικό χαρακτήρα των προγραμμάτων συνεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 3 στοιχείο β), γ) και δ). Τα στοιχεία που απαιτούνται σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 στοιχείο ε) και της παραγράφου 5 στοιχείο β) δεν περιλαμβάνονται στα προγράμματα συνεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 3 στοιχεία γ) και δ).

7. Κάθε πρόγραμμα συνεργασίας, κατά περίπτωση και με την επιφύλαξη της σχετικής δεόντως αιτιολογημένης αξιολόγησης από

(¹) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για την σύσταση της Διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη» την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 913/2010 και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 680/2007 και αριθ. 67/2010. (ΕΕ L 348 της 20.12.2013, σ. 129.)

το κράτος μέλος της σημασίας του για το περιεχόμενο και τους στόχους του προγράμματος, περιλαμβάνει περιγραφή:

- α) των ειδικών δράσεων ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι απαιτήσεις περιβαλλοντικής προστασίας, η αποτελεσματικότητα των πόρων, ο μετριασμός της κλιματικής αλλαγής και η προσαρμογή σε αυτήν, η ανθεκτικότητα στις καταστροφές καθώς και η πρόληψη αλλά και η διαχείριση των κινδύνων στην επιλογή των πράξεων·
- β) των ειδικών δράσεων ώστε να προωθείται η ισότητα των ευκαιριών και να εμποδίζεται οποιαδήποτε διάκριση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας, του σχεδιασμού και της εφαρμογής του προγράμματος συνεργασίας, ιδίως σε σχέση με την πρόσβαση στη χρηματοδότηση, λαμβανομένων υπόψη των αναγκών των διαφόρων ομάδων-στόχων που διατρέχουν κίνδυνο τέτοιων διακρίσεων, και ιδιαίτερα των απαιτήσεων εξασφάλισης της προσβασιμότητας για τα άτομα με αναπηρίες·
- γ) της συμβολής του προγράμματος συνεργασίας στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και, κατά περίπτωση, των ρυθμίσεων για την εξασφάλιση της ενσωμάτωσης του ζητήματος της ισότητας των φύλων σε επίπεδο επιχειρησιακού προγράμματος και πράξεων.

Τα στοιχεία α) και β) του πρώτου εδαφίου δεν εφαρμόζονται στα προγράμματα συνεργασίας βάσει του άρθρου 2 παράγραφος 3 στοιχείο β), γ) και δ).

8. Τα προγράμματα συνεργασίας βάσει του άρθρου 2 παράγραφος 3 στοιχεία γ) και δ) ορίζουν τον δικαιούχο ή τους δικαιούχους για ένα τέτοιο πρόγραμμα συνεργασίας και μπορεί να καθορίζουν τη διαδικασία παροχής επιχορήγησης.

9. Τα συμμετέχοντα κράτη μέλη και, αφού αποδεχθούν την πρόκληση να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας, οι τρίτες χώρες ή τα εδάφη, κατά περίπτωση, που συμμετέχουν, επιβεβαιώνουν γραπτώς τη συμφωνία τους με το περιεχόμενο ενός προγράμματος συνεργασίας πριν από την υποβολή του στην Επιτροπή. Η εν λόγω συμφωνία περιλαμβάνει επίσης δέσμευση όλων των συμμετεχόντων κρατών μελών και, κατά περίπτωση, των τρίτων χωρών ή εδαφών, να παράσχουν τη συγχρηματοδότηση που είναι αναγκαία για την εφαρμογή του προγράμματος συνεργασίας και, στην περίπτωση αυτή, τη δέσμευση χρηματοδοτικής συνεισφοράς των τρίτων χωρών ή εδαφών.

Κατά παρέκκλιση από το πρώτο εδάφιο, στην περίπτωση των προγραμμάτων συνεργασίας που περιλαμβάνουν εξόχως απόκεντρες περιοχές και τρίτες χώρες ή εδάφη, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη διαβουλευούνται με τις αντίστοιχες τρίτες χώρες ή εδάφη πριν να υποβάλλουν τα προγράμματα συνεργασίας στην Επιτροπή. Στην περίπτωση αυτή, οι συμφωνίες σχετικά με το περιεχόμενο των προγραμμάτων συνεργασίας και την πιθανή συμβολή των τρίτων χωρών ή εδαφών είναι δυνατόν να διατυπώνονται στα επισήμως εγκεκριμένα πρακτικά των συνεδριάσεων διαβουλεύσεων με τις τρίτες χώρες ή εδάφη ή των συζητήσεων των περιφερειακών οργανώσεων συνεργασίας.

10. Τα συμμετέχοντα κράτη μέλη και, όταν αποδεχθούν την πρόσκληση να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα συνεργασίας, οι τρίτες χώρες ή τα εδάφη, σχεδιάζουν τα προγράμματα συνεργασίας σύμφωνα με υπόδειγμα που εκδίδει η Επιτροπή.

11. Η επιτροπή εκδίδει το υπόδειγμα αυτό που αναφέρεται στην παράγραφο 10, μέσω εκτελεστικών πράξεων. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία στην οποία παραπέμπει το άρθρο 150 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013.

12. Η Επιτροπή εκδίδει απόφαση, μέσω εκτελεστικών πράξεων, για την έγκριση όλων των στοιχείων (συμπεριλαμβανομένων των τυχόν μελλοντικών τροποποιήσεών τους) που εμπίπτουν στο παρόν άρθρο, εκτός από όσα εμπίπτουν στην παράγραφο 2 στοιχείο β) σημείο vii), στην παράγραφο 2 στοιχεία γ) και ν), στην παράγραφο 2 στοιχείο ε), στην παράγραφο 4 στοιχείο α) σημείο i), στην παράγραφο 4 στοιχείο γ) και στις παραγράφους 5 και 7 του παρόντος άρθρου, που παραμένουν υπό την ευθύνη των συμμετεχόντων κρατών μελών.

13. Η διαχειριστική αρχή κοινοποιεί στην Επιτροπή τυχόν απόφαση που τροποποιεί τα στοιχεία του προγράμματος συνεργασίας τα οποία δεν καλύπτονται από την απόφαση της Επιτροπής που αναφέρεται στην παράγραφο 12 κοινοποιούνται από τη διαχειριστική αρχή στην Επιτροπή εντός ενός μηνός από την ημερομηνία της τροποποιητικής απόφασης. Η τροποποιητική απόφαση ορίζει την ημερομηνία έναρξης ισχύος της, που δεν είναι προγενέστερη από την ημερομηνία έκδοσής της.

Άρθρο 9

Κοινό σχέδιο δράσης

Όταν ένα κοινό σχέδιο δράσης που αναφέρεται στο άρθρο 104 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 εφαρμόζεται υπό την ευθύνη ενός ΕΟΕΣ ως δικαιούχου, το προσωπικό της κοινής γραμματείας του προγράμματος συνεργασίας και τα μέλη της συνέλευσης του ΕΟΕΣ μπορούν να γίνουν μέλη της διευθύνουσας επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 108 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013. Τα μέλη της συνέλευσης του ΕΟΕΣ δεν αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των μελών της επιτροπής καθοδήγησης.

Άρθρο 10

Τοπική ανάπτυξη με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων

Η τοπική ανάπτυξη με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων βάσει του άρθρου 32 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 μπορεί να εφαρμόζεται στα προγράμματα διασυνοριακής συνεργασίας, υπό τον όρο ότι η ομάδα τοπικής ανάπτυξης απαρτίζεται από αντιπροσώπους τουλάχιστον δύο χωρών, μία από τις οποίες είναι κράτος μέλος.

Άρθρο 11

Ολοκληρωμένη χωρική επένδυση

Για τα προγράμματα συνεργασίας, ο ενδιάμεσος φορέας που πραγματοποιεί τη διαχείριση και την εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης χωρικής επένδυσης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 36 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 είναι είτε νομικό πρόσωπο που έχει συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία μιας από τις συμμετέχουσες χώρες, υπό τον όρο ότι έχει συσταθεί από δημόσιες αρχές ή φορείς τουλάχιστον δύο συμμετεχουσών χωρών, είτε ΕΟΕΣ.

Άρθρο 12

Επιλογή των πράξεων

1. Οι δράσεις βάσει των προγραμμάτων συνεργασίας επιλέγονται από επιτροπή παρακολούθησης όπως αναφέρεται στο άρθρο 47 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013. Η εν λόγω επιτροπή παρακολούθησης μπορεί να συστήσει επιτροπή καθοδήγησης λειτουργούσα υπό την ευθύνη της για την επιλογή των δράσεων.

2. Στις πράξεις που επιλέγονται στο πλαίσιο της διασυνοριακής και της διακρατικής συνεργασίας συμμετέχουν δικαιούχοι από τουλάχιστον δύο συμμετέχουσες χώρες, ένας τουλάχιστον από τους οποίους είναι από κράτος μέλος. Μια πράξη μπορεί να εκτελείται σε μία μόνο χώρα, υπό τον όρο ότι εντοπίζονται διασυνοριακά ή διακρατικά οφέλη και επιπτώσεις.

Στις πράξεις, στο πλαίσιο της διαπεριφερειακής συνεργασίας που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 3 στοιχεία α) και β), συμμετέχουν δικαιούχοι από τουλάχιστον τρεις χώρες, δύο τουλάχιστον εκ των οποίων είναι από κράτη μέλη.

Οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο δεν ισχύουν για δράσεις στο πλαίσιο του προγράμματος PEACE μεταξύ της Βόρειας Ιρλανδίας και των μεθωριακών κομητειών της Ιρλανδίας προς υποστήριξη της ειρήνης και της συμφιλίωσης σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2.

3. Παρά την παράγραφο 2, ένας ΕΟΕΣ ή άλλο νομικό πρόσωπο που έχει συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία μιας από τις συμμετέχουσες χώρες μπορεί να είναι ο μόνος δικαιούχος για μια πράξη, υπό τον όρο ότι έχει συσταθεί από δημόσιες αρχές ή φορείς τουλάχιστον δύο συμμετεχουσών χωρών, για διασυνοριακή και διακρατική συνεργασία, και τουλάχιστον τριών συμμετεχουσών χωρών, στην περίπτωση διαπεριφερειακής συνεργασίας.

Νομικό πρόσωπο που υλοποιεί χρηματοδοτικό μέσο ή αμοιβαία κεφάλαια αμοιβαίων κεφαλαίων, κατά περίπτωση, μπορεί να είναι ο μόνος δικαιούχος για μια πράξη χωρίς την εφαρμογή των απαιτήσεων περί σύστασης του που θεσπίζονται στο πρώτο εδάφιο.

4. Οι δικαιούχοι συνεργάζονται στην ανάπτυξη και την υλοποίηση των πράξεων. Επιπλέον, συνεργάζονται για τη στελέχωση ή τη χρηματοδότηση των πράξεων, ή και στους δύο τομείς.

Για πράξεις σε προγράμματα που έχουν συσταθεί μεταξύ εξόχως απόκεντρων περιοχών και τρίτων χωρών ή εδαφών, οι δικαιούχοι απαιτείται να συνεργάζονται μόνο σε δύο από τα πεδία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο.

5. Για κάθε πράξη, η διαχειριστική αρχή παρέχει στον κύριο ή μόνο δικαιούχο έγγραφο στο οποίο καθορίζονται οι όροι για τη υποστήριξη της πράξης, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών απαιτήσεων όσον αφορά τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που πρέπει να παραδοθούν στο πλαίσιο της πράξης, το σχέδιο χρηματοδότησης και την προθεσμία εκτέλεσης.

Άρθρο 13

Δικαιούχοι

1. Όταν υπάρχουν δύο οι περισσότεροι δικαιούχοι για μια πράξη σε ένα πρόγραμμα συνεργασίας, ένας από αυτούς ορίζεται από όλους τους δικαιούχους ως ο κύριος δικαιούχος.

2. Ο κύριος δικαιούχος:

α) καθορίζει τις ρυθμίσεις με τους υπόλοιπους δικαιούχους σε μια συμφωνία που περιλαμβάνει διατάξεις οι οποίες, μεταξύ άλλων, εγγυώνται τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των πόρων που διατίθενται για την πράξη, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμίσεων για την ανάκτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών·

β) φέρει την ευθύνη για την εξασφάλιση της εκτέλεσης ολόκληρης της πράξης·

γ) εξασφαλίζει ότι οι δαπάνες που υποβάλλονται από όλους τους δικαιούχους έχουν πραγματοποιηθεί κατά την εκτέλεση της πράξης και αντιστοιχούν στις δραστηριότητες που συμφωνήθηκαν μεταξύ όλων των δικαιούχων και είναι σύμφωνες με το έγγραφο που παρέχει η διαχειριστική αρχή, σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 5·

δ) εξασφαλίζει ότι οι δαπάνες που υποβλήθηκαν από τους υπόλοιπους δικαιούχους επαληθεύτηκαν από ελεγκτή ή ελεγκτές, όταν η επαλήθευση αυτή δεν πραγματοποιείται από τη διαχειριστική αρχή σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 3.

3. Εάν δεν ορίζεται άλλως στις ρυθμίσεις που καθορίζονται δυνάμει της παραγράφου 2 στοιχείο α), ο κύριος δικαιούχος εξασφαλίζει ότι οι υπόλοιποι δικαιούχοι εισπράττουν το συντομότερο δυνατόν και πλήρως το συνολικό ποσό της συνεισφοράς από τα ταμεία. Κανένα ποσό δεν αφαιρείται ούτε παρακρατείται, ούτε εισπράττεται οποιαδήποτε ειδική επιβάρυνση ή άλλο τέλος ισοδύναμου αποτελέσματος, το οποίο θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση των ποσών αυτών για τους υπόλοιπους δικαιούχους.

4. Οι κύριοι δικαιούχοι είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος που συμμετέχει στο πρόγραμμα συνεργασίας. Εντούτοις, τα κράτη μέλη και οι τρίτες χώρες ή εδάφη που συμμετέχουν σε πρόγραμμα συνεργασίας μπορούν να συμφωνήσουν ότι ο κύριος δικαιούχος μπορεί να είναι εγκατεστημένος σε τρίτη χώρα ή έδαφος που συμμετέχει στο εν λόγω πρόγραμμα συνεργασίας, με την προϋπόθεση ότι η διαχειριστική αρχή είναι πεπεισμένη ότι ο κύριος δικαιούχος μπορεί να εκτελέσει τα καθήκοντα που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3 και ότι πληρούνται οι απαιτήσεις για τη διαχείριση, τις επαληθεύσεις και τους λογιστικούς ελέγχους.

5. Οι μόνοι δικαιούχοι πρέπει να είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος που συμμετέχει στο πρόγραμμα συνεργασίας. Μπορούν ωστόσο να είναι εγγεγραμμένοι σε κράτος μέλος που δεν συμμετέχει στο πρόγραμμα, εφόσον πληρούνται οι όροι του άρθρου 12 παράγραφος 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Παρακολούθηση και αξιολόγηση

Άρθρο 14

Εκθέσεις εφαρμογής

1. Έως τις 31 Μαΐου 2016 και έως την ίδια ημερομηνία κάθε επόμενου έτους έως και το 2023 η διαχειριστική αρχή υποβάλλει στην επιτροπή ετήσια έκθεση εφαρμογής σύμφωνα με το άρθρο 50 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013. Η έκθεση εφαρμογής που υποβάλλεται το 2016 καλύπτει τα οικονομικά έτη 2014 και 2015, καθώς και το χρονικό διάστημα μεταξύ της ημερομηνίας έναρξης της επιλεξιμότητας των δαπανών και τις 31ης Δεκεμβρίου 2013.

2. Για τις εκθέσεις που υποβάλλονται το 2017 και το 2019, η προθεσμία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 είναι 30 Ιουνίου 2017.

3. Οι ετήσιες εκθέσεις εφαρμογής παρέχουν πληροφορίες σχετικά με:

α) την εφαρμογή του προγράμματος συνεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 50 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013·

β) οσάκις ενδείκνυται, την πρόοδο της προετοιμασίας και της εκτέλεσης των κύριων έργων και των κοινών σχεδίων δράσης.

4. Οι ετήσιες εκθέσεις εφαρμογής που υποβάλλονται το 2017 και το 2019 παραθέτουν και αξιολογούν τις πληροφορίες που απαιτούνται βάσει του άρθρου 50 παράγραφος 4 και 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 αντίστοιχα και τις πληροφορίες που παραπλήρως δίνονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, μαζί με τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) την πρόοδο στην εφαρμογή του σχεδίου αξιολόγησης και της συνέχειας που δίνεται στα πορίσματα των αξιολογήσεων·

β) τα αποτελέσματα των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιοποίησης που λαμβάνονται βάσει της επικοινωνιακής στρατηγικής·

γ) τη συμμετοχή των εταίρων στην εφαρμογή, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του προγράμματος συνεργασίας.

Οι ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης που υποβάλλονται το 2017 και το 2019 μπορούν, ανάλογα με το περιεχόμενο και τους στόχους κάθε προγράμματος συνεργασίας, να παραθέτουν και αξιολογούν πληροφορίες σχετικά με:

α) την πρόοδο στην υλοποίηση της ολοκληρωμένης προσέγγισης στην εδαφική ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένων της διατηρήσιμης αστικής ανάπτυξης και της τοπικής ανάπτυξης με την πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων βάσει του σχετικού προγράμματος συνεργασίας·

- β) την πρόοδο στην υλοποίηση των ενεργειών για την ενίσχυση της ικανότητας των αρχών και των δικαιούχων να διαχειρίζονται και να χρησιμοποιούν το ΕΤΠΑ·
- γ) οσάκις ενδείκνυται, τη συμβολή στις μακροπεριφερειακές στρατηγικές και στις στρατηγικές για τις θαλάσσιες λεκάνες·
- δ) τις ειδικές δράσεις που αναλαμβάνονται για την προώθηση της ισότητας των ανδρών και των γυναικών και της αρχής περί μη διακρίσεων, ιδίως όσον αφορά την προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρία, καθώς και τις ρυθμίσεις που εφαρμόζονται προκειμένου να εξασφαλισθεί η ενσωμάτωση του ζητήματος της ισότητας των φύλων σε επίπεδο προγράμματος συνεργασίας και των σχετικών πράξεων·
- ε) τις δράσεις που αναλαμβάνονται για την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης·
- στ) την πρόοδο στην εφαρμογή των δράσεων στον τομέα της κοινωνικής καινοτομίας·

5. Οι ετήσιες εκθέσεις υλοποίησης και η τελική έκθεση εφαρμογής καταρτίζονται βάσει υποδειγμάτων που εκδίδει η Επιτροπή με πράξεις εφαρμογής. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εγκρίνονται σύμφωνα με τη διαδικασία συμβουλευτικής επιτροπής που αναφέρεται στο άρθρο 150 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013.

Άρθρο 15

Ετήσια επανεξέταση

Η ετήσια συνεδρίαση επανεξέτασης διοργανώνεται σύμφωνα με το άρθρο 51 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013.

Όταν δεν διοργανώνεται ετήσια συνεδρίαση επανεξέτασης βάσει του άρθρου 51 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, η αίτηση για επανεξέταση μπορεί να πραγματοποιείται γραπτώς.

Άρθρο 16

Δείκτες για τον στόχο της ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας

1. Οι κοινόι δείκτες εκροών, όπως καθορίζονται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού, οι ειδικοί δείκτες αποτελεσμάτων προγραμμάτων και, κατά περίπτωση, οι δείκτες εκροών για κάθε συγκεκριμένο πρόγραμμα χρησιμοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 και με το πρώτο εδάφιο του άρθρου 8 παράγραφος 2 στοιχείο β) σημεία (ii) και (iv) και στοιχείο γ) σημεία ii) και iv) του παρόντος κανονισμού.

2. Για τους κοινούς δείκτες εκροών και τους δείκτες εκροών που αφορούν το εκάστοτε συγκεκριμένο πρόγραμμα, οι τιμές βάσης τους ορίζονται σε μηδέν. Οι σωρευτικές ποσοτικοποιημένες τιμές-στόχοι για τους εν λόγω δείκτες ορίζονται για το 2023.

3. Για τους δείκτες αποτελεσμάτων που αφορούν το εκάστοτε συγκεκριμένο πρόγραμμα, οι οποίοι σχετίζονται με τις επενδυτικές προτεραιότητες, οι τιμές βάσης χρησιμοποιούν τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία και οι στόχοι ορίζονται για το 2023. Οι στόχοι μπορούν να εκφράζονται με ποσοτικούς ή ποιοτικούς όρους.

4. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις, σύμφωνα με το άρθρο 29 για την τροποποίηση του καταλόγου κοινών δεικτών επιδόσεων που ορίζονται στο παράρτημα του παρόντος κανονισμού, με σκοπό την επίτευξη προσαρμογών, οσάκις ενδείκνυται, προκειμένου να διασφαλισθεί η αποτελεσματική αξιολόγηση της πρόόδου κατά την υλοποίηση του προγράμματος.

Άρθρο 17

Τεχνική βοήθεια

Το ποσό του ΕΤΠΑ που διατίθεται για τεχνική βοήθεια περιορίζεται στο 6 % του συνολικού ποσού που διατίθεται για ένα πρόγραμμα συνεργασίας. Για προγράμματα με συνολικές κατανομές πόρων που δεν υπερβαίνουν το ποσό των 50 000 000 EUR, το ποσό του ΕΤΠΑ που διατίθεται για τεχνική βοήθεια περιορίζεται στο 7 % του συνολικού ποσού που διατίθεται, αλλά δεν είναι μικρότερο από το ποσό των 1 500 000 EUR και υψηλότερο από το ποσό των 3 000 000 EUR.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Επιλεξιμότητα

Άρθρο 18

Γενικοί κανόνες σχετικά με την επιλεξιμότητα των δαπανών

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 29, έτσι ώστε να θεσπίζονται ειδικοί κανόνες σχετικά με την επιλεξιμότητα των δαπανών για τα προγράμματα συνεργασίας όσον αφορά τα έξοδα προσωπικού, γραφείων και τα διοικητικά έξοδα, τα έξοδα ταξιδιών και στέγασης, εξωτερικής πραγματογνωμοσύνης και τις δαπάνες υπηρεσιών και εξοπλισμού. Η Επιτροπή κοινοποιεί τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 29 ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, έως τις 22ας Απριλίου 2014.

2. Με την επιφύλαξη των κανόνων επιλεξιμότητας που προβλέπονται στα άρθρα 65 έως 71 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, τον παρόντα κανονισμό ή την κατ' εξουσιοδότηση πράξη που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, τα συμμετέχοντα κράτη μέλη στην επιτροπή παρακολούθησης θεσπίζουν επιπρόσθετους κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για το πρόγραμμα συνεργασίας στο σύνολό του.

3. Για τα ζητήματα που δεν καλύπτονται από τους κανόνες επιλεξιμότητας οι οποίοι προβλέπονται στα άρθρα 65 έως 71 ή βάσει των άρθρων 65 έως 71 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, στην κατ' εξουσιοδότηση πράξη που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου ή τους κανόνες που έχουν καταρτιστεί από κοινού από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, εφαρμόζονται οι εθνικοί κανόνες του κράτους μέλους στο οποίο πραγματοποιείται η δαπάνη.

Άρθρο 19

Δαπάνες προσωπικού

Οι δαπάνες προσωπικού μιας πράξης δύνανται να υπολογίζονται ως ένα κατ' αποκοπή ποσό ύψους έως το 20 % των άμεσων δαπανών άλλων από τις δαπάνες προσωπικού της εν λόγω πράξης.

Άρθρο 20

Επιλεξιμότητα πράξεων στα προγράμματα συνεργασίας ανάλογα με τον τόπο

1. Οι πράξεις στο πλαίσιο των προγραμμάτων συνεργασίας, λαμβανομένων υπόψη των παρεκκλίσεων που αναφέρονται στις παραγράφους 2 και 3, εκτελούνται στο μέρος της περιοχής του προγράμματος που περιλαμβάνει έδαφος της Ένωσης (το «εντός Ένωσης μέρος της περιοχής του προγράμματος»).

2. Η διαχειριστική αρχή μπορεί να δεχθεί την εκτέλεση ολόκληρης ή μέρους μιας πράξης εκτός του εντός Ένωσης μέρους της περιοχής του προγράμματος, υπό τον όρο ότι πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) η πράξη είναι προς όφελος της περιοχής του προγράμματος·

β) το συνολικό ποσό που διατίθεται ο πλαίσιο του προγράμματος συνεργασίας για πράξεις εκτελούνται εκτός του εντός Ένωσης μέρους της περιοχής του προγράμματος δεν υπερβαίνει το 20 % της συνδρομής του ΕΤΠΑ σε επίπεδο προγράμματος ή το 30 % στην περίπτωση προγραμμάτων συνεργασίας για τα οποία το εντός Ένωσης μέρος της περιοχής του προγράμματος αφορά εξόχως απόκεντρες περιοχές·

γ) οι αρχές του προγράμματος συνεργασίας εκπληρώνουν οι ίδιες τις υποχρεώσεις της διαχειριστικής και της ελεγκτικής αρχής σε σχέση με τη διαχείριση, τον έλεγχο και τον δημοσιονομικό έλεγχο όσον αφορά την πράξη ή συνάπτουν συμφωνίες με αρχές στο κράτος μέλος ή την τρίτη χώρα ή το έδαφος όπου εκτελείται η πράξη.

3. Για πράξεις που αφορούν τεχνική βοήθεια ή δραστηριότητες προώθησης και ανάπτυξης ικανοτήτων, οι δαπάνες δύνανται να πραγματοποιούνται εκτός του εντός Ένωσης μέρους της περιοχής του προγράμματος, υπό τον όρο ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 2 στοιχείο α) και της παραγράφου 2 στοιχείο γ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

Διαχείριση, έλεγχος και ορισμός

Άρθρο 21

Ορισμός των αρχών

1. Για τους σκοπούς του άρθρου 123 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, τα κράτη μέλη που συμμετέχουν σε ένα πρόγραμμα συνεργασίας ορίζουν μία και μόνη διαχειριστική αρχή, για τους σκοπούς του άρθρου 123 παράγραφος 2 του εν λόγω κανονισμού, μία και μόνη αρχή πιστοποίησης και, για τους σκοπούς του άρθρου 123 παράγραφος 4 του κανονισμού, μία και μόνη αρχή ελέγχου. Η διαχειριστική αρχή και η αρχή ελέγχου εδρεύουν στο ίδιο κράτος μέλος.

Τα κράτη μέλη που συμμετέχουν σε πρόγραμμα συνεργασίας μπορούν να διορίζουν τη διαχειριστική αρχή που είναι επίσης αρμόδια να εκτελεί τα καθήκοντα της αρχής πιστοποίησης. Αυτός ο

διορισμός δεν θίγει τον καταμερισμό των υποχρεώσεων σε ό,τι αφορά τις δημοσιονομικές διορθώσεις μεταξύ των συμμετεχόντων κρατών μελών όπως αυτές ορίζονται στο πρόγραμμα συνεργασίας.

2. Η αρχή πιστοποίησης λαμβάνει τις πληρωμές στις οποίες προβαίνει η Επιτροπή και πραγματοποιεί, κατά γενικό κανόνα, πληρωμές στον κύριο δικαιούχο σύμφωνα με το άρθρο 132 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013.

3. Η διαδικασία για τον διορισμό της διαχειριστικής αρχής και, κατά περίπτωση, της αρχής πιστοποίησης, όπως παρατίθεται στο άρθρο 124 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, πραγματοποιείται από το κράτος μέλος στο οποίο εδρεύει η αρχή.

Άρθρο 22

Ευρωπαϊκός όμιλος εδαφικής συνεργασίας

Τα κράτη μέλη που συμμετέχουν σε ένα πρόγραμμα συνεργασίας δύνανται να κάνουν χρήση ενός ΕΟΕΣ, αποβλέποντας στο να αναθέσουν στον όμιλο την ευθύνη για τη διαχείριση του εν λόγω προγράμματος συνεργασίας ή μέρους του, ιδίως αναθέτοντάς του τις αρμοδιότητες διαχειριστικής αρχής.

Άρθρο 23

Καθήκοντα της διαχειριστικής αρχής

1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του παρόντος, η διαχειριστική αρχή ενός προγράμματος συνεργασίας εκτελεί τα καθήκοντα τα οποία καθορίζονται στο άρθρο 125 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013.

2. Η διαχειριστική αρχή, έπειτα από διαβούλευση με τα κράτη μέλη και τυχόν τρίτες χώρες συμμετέχουν σε πρόγραμμα συνεργασίας, συγκροτεί κοινή Γραμματεία.

Η κοινή Γραμματεία επικουρεί τη διαχειριστική αρχή και την επιτροπή παρακολούθησης στην εκτέλεση των αντίστοιχων καθηκόντων τους. Η κοινή Γραμματεία παρέχει επίσης πληροφορίες στους δυνητικούς δικαιούχους σχετικά με τις ευκαιρίες χρηματοδότησης βάσει των προγραμμάτων συνεργασίας και επικουρεί τους δικαιούχους στην εκτέλεση των πράξεων.

3. Όπου η διαχειριστική αρχή είναι ένας ΕΟΕΣ, οι επαληθεύσεις βάσει του άρθρου 125 παράγραφος 4 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 διενεργούνται από τη διαχειριστική αρχή ή υπό την ευθύνη της τουλάχιστον για τα κράτη μέλη και τις τρίτες χώρες ή εδάφη μέλη των οποίων συμμετέχουν στον ΕΟΕΣ.

4. Όταν η διαχειριστική αρχή δεν διενεργεί τις επαληθεύσεις βάσει του άρθρου 125 παράγραφος 4 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, σε ολόκληρη την περιοχή του προγράμματος, ή, όταν οι επαληθεύσεις δεν διενεργούνται από τη διαχειριστική αρχή ή υπό την ευθύνη της για τα κράτη μέλη και τις τρίτες χώρες ή εδάφη μέλη των οποίων συμμετέχουν στον ΕΟΕΣ σύμφωνα με την παράγραφο 3, κάθε κράτος μέλος ή τρίτη χώρα ή έδαφος, εφόσον η τελευταία έχει αποδεχθεί την πρόσκληση να συμμετάσχει στο πρόγραμμα συνεργασίας, ορίζει τον φορέα ή το άτομο που είναι υπεύθυνη για τη διεξαγωγή των εν λόγω επαληθεύσεων σε σχέση με τους δικαιούχους στο έδαφός του («ελεγκτής/-ές»).

Ο ελεγκτές που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μπορούν να είναι οι ίδιοι φορείς που είναι υπεύθυνοι για τη διενέργεια των εν λόγω επαληθεύσεων για τα επιχειρησιακά προγράμματα βάσει του στόχου της επένδυσης στην ανάπτυξη και την απασχόληση ή, σε περίπτωση τρίτων χωρών, για τη διενέργεια συγκρίσιμων επαληθεύσεων στο πλαίσιο των μέσων εξωτερικής πολιτικής της Ένωσης.

Η διαχειριστική αρχή βεβαιώνεται ότι οι δαπάνες κάθε δικαιούχου που συμμετέχει σε μια πράξη έχουν επαληθευθεί από διορισμένο ελεγκτή.

Κάθε κράτος μέλος διασφαλίζει ότι οι δαπάνες του εκάστοτε δικαιούχου μπορούν να επαληθευθούν εντός περιόδου τριών μηνών από την υποβολή των εγγράφων από τον ενδιαφερόμενο δικαιούχο.

Κάθε κράτος μέλος ή κάθε τρίτη χώρα, εφόσον η τελευταία έχει αποδεχθεί την πρόσκληση να συμμετάσχει στο πρόγραμμα συνεργασίας, είναι υπεύθυνα για τις επαληθεύσεις που διενεργούνται στο έδαφός τους.

5. Στην περίπτωση που η παράδοση των συγχρηματοδοτούμενων προϊόντων και υπηρεσιών είναι δυνατόν να επαληθευτεί μόνο σε σχέση με μια συνολική πράξη, η επαλήθευση πραγματοποιείται από τη διαχειριστική αρχή ή από τον ελεγκτή του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο κύριος δικαιούχος.

Άρθρο 24

Καθήκοντα της αρχής πιστοποίησης

Η αρχή πιστοποίησης ενός προγράμματος συνεργασίας εκτελεί τα καθήκοντα που προβλέπονται στο άρθρο 126 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013.

Άρθρο 25

Καθήκοντα της ελεγκτικής αρχής

1. Τα κράτη μέλη και τρίτες χώρες που συμμετέχουν σε ένα πρόγραμμα συνεργασίας μπορούν να αποφασίσουν να εξουσιοδοτηθεί η ελεγκτική αρχή να εκτελεί απευθείας τα καθήκοντα που προβλέπονται στο άρθρο 127 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 σε ολόκληρη την επικράτεια που καλύπτεται από το πρόγραμμα συνεργασίας. Καθορίζουν τότε η ελεγκτική αρχή συνοδεύεται από ελεγκτή κράτους μέλους ή τρίτης χώρας.

2. Όταν η ελεγκτική αρχή δεν έχει την εξουσιοδότηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, επικουρείται από ομάδα ελεγκτών η οποία απαρτίζεται από έναν εκπρόσωπο κάθε κράτους μέλους ή τρίτης χώρας που συμμετέχει στο πρόγραμμα συνεργασίας και εκτελεί τα καθήκοντα που προβλέπονται στο άρθρο 127 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013. Κάθε κράτος μέλος ή, εφόσον έχει αποδεχθεί την πρόσκληση να συμμετάσχει στο πρόγραμμα συνεργασίας, κάθε τρίτη χώρα, είναι υπεύθυνα για τους λογιστικούς ελέγχους που διενεργούνται στο έδαφός τους.

Κάθε εκπρόσωπος κάθε κράτους μέλους ή τρίτης χώρας που συμμετέχει στο πρόγραμμα συνεργασίας είναι υπεύθυνος για την υποβολή των αποδεικτικών στοιχείων που σχετίζονται με τη δαπάνη, στο έδαφός του, που απαιτείται από την αρχή ελέγχου προκειμένου να διενεργήσει την αξιολόγησή της.

Η ομάδα ελεγκτών συγκροτείται το αργότερο εντός τριών μηνών από τη λήψη της απόφασης με την οποία εγκρίνεται το πρόγραμμα συνεργασίας. Η ομάδα θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό της και προεδρεύεται από την αρχή ελέγχου για το πρόγραμμα συνεργασίας.

3. Οι ελεγκτές είναι λειτουργικά ανεξάρτητοι από τους ελεγκτές οι οποίοι διενεργούν ελέγχους βάσει του άρθρου 23.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

Συμμετοχή τρίτων χωρών σε διακρατικά και διαπεριφερειακά προγράμματα συνεργασίας

Άρθρο 26

Προϋποθέσεις εφαρμογής της συμμετοχής τρίτων χωρών

Οι εφαρμοστέοι όροι υλοποίησης του προγράμματος σχετικά με τη δημοσιονομική διαχείριση καθώς και τον προγραμματισμό, την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και τον έλεγχο της συμμετοχής τρίτων χωρών μέσω της συμβολής πόρων του ΜΠΒ II ή του ΙΜΓ σε διακρατικά και διαπεριφερειακά προγράμματα συνεργασίας, θεσπίζονται στο σχετικό πρόγραμμα συνεργασίας και επίσης, οσάκις απαιτείται, στη συμφωνία χρηματοδότησης μεταξύ της Επιτροπής, των κυβερνήσεων των σχετικών τρίτων χωρών και του κράτους μέλους στο οποίο έχει την έδρα της η διαχειριστική αρχή του σχετικού προγράμματος συνεργασίας. Οι όροι υλοποίησης του προγράμματος είναι σύμφωνοι με τους κανόνες της πολιτικής συνοχής της Ένωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VIII

Δημοσιονομική διαχείριση

Άρθρο 27

Δημοσιονομικές αναλήψεις υποχρεώσεων, πληρωμές και ανακτήσεις

1. Η συνεισφορά του ΕΤΠΑ στα προγράμματα συνεργασίας καταβάλλεται σε έναν ενιαίο λογαριασμό χωρίς εθνικούς επί μέρους λογαριασμούς.

2. Η διαχειριστική αρχή μεριμνά ώστε τυχόν ποσά που καταβλήθηκαν ως αποτέλεσμα παρατυπίας να ανακτώνται από τον κύριο ή τον μόνο δικαιούχο. Οι δικαιούχοι επιστρέφουν στον κύριο δικαιούχο τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά.

3. Αν ο κύριος δικαιούχος δεν επιτύχει να εξασφαλίσει την επιστροφή των ποσών από τους υπόλοιπους δικαιούχους ή αν η διαχειριστική αρχή δεν επιτύχει να εξασφαλίσει την επιστροφή των ποσών από τον κύριο ή τον μόνο δικαιούχο, το κράτος μέλος ή η τρίτη χώρα στο έδαφός του/της οποίου/-ας είναι εγκατεστημένος ο δικαιούχος ή, στην περίπτωση ενός ΕΟΕΣ, είναι εγγεγραμμένος ο ΕΟΕΣ, επιστρέφει στη διαχειριστική αρχή τυχόν ποσά που καταβλήθηκαν αχρεωστήτως στον δικαιούχο. Η διαχειριστική αρχή είναι υπεύθυνη για την επιστροφή των εν λόγω ποσών στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, σύμφωνα με τον καταμερισμό των ευθυνών μεταξύ των συμμετεχόντων κρατών μελών, όπως προβλέπεται στο πρόγραμμα συνεργασίας.

Άρθρο 28

Χρήση του ευρώ

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 133 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, οι δαπάνες που πραγματοποιούνται σε νόμισμα διαφορετικό από το ευρώ μετατρέπονται σε ευρώ από τους δικαιούχους με τη μηνιαία λογιστική ισοτιμία της Επιτροπής, για τον μήνα κατά τη διάρκεια του οποίου:

- α) πραγματοποιήθηκαν οι δαπάνες,
- β) υποβλήθηκαν οι δαπάνες προς επαλήθευση στη διαχειριστική αρχή ή στον ελεγκτή σύμφωνα προς το άρθρο 23 του παρόντος κανονισμού, ή
- γ) υποβλήθηκαν οι δαπάνες στον κύριο δικαιούχο.

Η επιλεγείσα μέθοδος ορίζεται στο πρόγραμμα συνεργασίας και εφαρμόζεται στο σύνολο των δικαιούχων.

Η μετατροπή επαληθεύεται από τη διαχειριστική αρχή ή από τον ελεγκτή στο κράτος μέλος ή στην τρίτη χώρα όπου είναι εγκατεστημένος ο δικαιούχος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΧ

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 29

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις ανατίθεται στην Επιτροπή υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.
2. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που αναφέρονται στο άρθρο 16 παράγραφος 4 και στο άρθρο 18 παράγραφος 1 από τις 21ης Δεκεμβρίου 2013, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020.
3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 16 παράγραφος 4 και στο άρθρο 18 παράγραφος 1 μπορεί να ανακληθεί, ανά πάσα στιγμή, από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Παράγει αποτελέσματα από την επόμενη ημέρα της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σ' αυτήν. Δεν θίγει το κύρος των ήδη εν ισχύ κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.
4. Μόλις εκδώσει μια κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτοχρόνως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες, 17 Δεκεμβρίου 2013.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος
M. SCHULZ

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
R. ŠADŽIUS

5. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 16 παράγραφος 4 και του άρθρου 18 παράγραφος 1 τίθεται σε ισχύ μόνον εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός δύο μηνών από την ημέρα που η πράξη κοινοποιείται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή εάν, πριν από τη λήξη της εν λόγω περιόδου, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλλουν αντιρρήσεις. Η περίοδος αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 30

Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο παρών κανονισμός δεν επηρεάζει ούτε τη συνέχιση ούτε την τροποποίηση, συμπεριλαμβανομένης της πλήρους ή της μερικής ακύρωσης, συνδρομής την οποία έχει εγκρίνει η Επιτροπή βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1080/2006 ή οποιασδήποτε άλλης νομοθετικής πράξης που διέπει τη συνδρομή αυτήν στις 31 Δεκεμβρίου 2013. Ο εν λόγω κανονισμός ή κάθε άλλη εφαρμοστέα νομοθετική πράξη εξακολουθεί, κατά συνέπεια, να εφαρμόζεται μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2013, για τη συνδρομή αυτή ή για τα έργα αυτά μέχρι το κλείσιμό τους. Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, η συνδρομή καλύπτει λειτουργικά προγράμματα και μεγάλα έργα.

2. Οι αιτήσεις για τη λήψη συνδρομής, οι οποίες υποβλήθηκαν ή εγκρίθηκαν βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1080/2006 πριν από την 1η Ιανουαρίου 2014, παραμένουν σε ισχύ.

Άρθρο 31

Επανεξέταση

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο επανεξετάζουν τον παρόντα κανονισμό έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020, σύμφωνα με το άρθρο 178 ΣΛΕΕ.

Άρθρο 32

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επόμενη ημέρα της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Τα άρθρα 4, 27 έως 28 εφαρμόζονται με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2014.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΤΟΧΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

	ΜΟΝΑΔΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ
Παραγωγικές επενδύσεις		
	επιχειρήσεις	Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρήσεων
	επιχειρήσεις	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν επιχορηγήσεις
	επιχειρήσεις	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν χρηματοοικονομική υποστήριξη διαφορετική από επιχορηγήσεις
	επιχειρήσεις	Αριθμός επιχειρήσεων που λαμβάνουν μη χρηματοοικονομική υποστήριξη
	επιχειρήσεις	Αριθμός νέων επιχειρήσεων που λαμβάνουν υποστήριξη
	επιχειρήσεις	Αριθμός επιχειρήσεων που συμμετέχουν σε διασυνοριακά, διακρατικά ή διαπεριφερειακά ερευνητικά σχέδια
	οργανώσεις	Αριθμός ερευνητικών ιδρυμάτων που συμμετέχουν σε διασυνοριακά, διακρατικά ή διαπεριφερειακά ερευνητικά σχέδια
	ευρώ	Ιδιωτικές επενδύσεις με βάση τη δημόσια υποστήριξη των ΜΜΕ (επιχορηγήσεις)
	ευρώ	Ιδιωτικές επενδύσεις με βάση τη δημόσια υποστήριξη των ΜΜΕ (όχι επιχορηγήσεις)
	ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης	Αύξηση της απασχόλησης σε υποστηριζόμενες επιχειρήσεις
Αειφόρος τουρισμός	επισκέψεις/έτος	Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε υποστηριζόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και τόπους τουριστικού ενδιαφέροντος
Υποδομές ΤΠΕ	νοικοκυριά	Πρόσθετα νοικοκυριά με ευρυζωνική πρόσβαση τουλάχιστον 30 Mbps
Μεταφορές		
Σιδηρόδρομος	χιλιόμετρα	Συνολικό μήκος νέων σιδηροδρομικών γραμμών
		από το οποίο: ΔΕΔ-Μ
	χιλιόμετρα	Συνολικό μήκος σιδηροδρομικών γραμμών που ανακατασκευάζονται ή αναβαθμίζονται
		από το οποίο: ΔΕΔ-Μ
Οδικό δίκτυο	χιλιόμετρα	Συνολικό μήκος νέων οδών που κατασκευάζονται
		από το οποίο: ΔΕΔ-Μ
	χιλιόμετρα	Συνολικό μήκος οδών που ανακατασκευάζονται ή αναβαθμίζονται
		από το οποίο: ΔΕΔ-Μ
Αστικές συγκοινωνίες	χιλιόμετρα	Συνολικό μήκος νέων ή βελτιωμένων γραμμών τραμ και μετρό
Οδοί εσωτερικής ναυσιπλοΐας	χιλιόμετρα	Συνολικό μήκος αναβαθμισμένων ή νέων εσωτερικών πλωτών οδών
Περιβάλλον		
Στερεά απόβλητα	τόνοι/έτος	Πρόσθετη ικανότητα ανακύκλωσης αποβλήτων

	ΜΟΝΑΔΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ
Υδρευση	άτομα	Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από τη βελτιωμένη παροχή νερού
Επεξεργασία λυμάτων	ισοδύναμο πληθυσμού	Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από τη βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων
Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων	άτομα	Πληθυσμός που επωφελείται από μέτρα αντιπλημμυρικής προστασίας
	άτομα	Πληθυσμός που ωφελείται από δασική πυροπροστασία
Αποκατάσταση του εδάφους	εκτάρια	Συνολικό εμβαδόν αποκαθιστώμενου εδάφους
Φύση και βιοποικιλότητα	εκτάρια	Επιφάνεια οικοτόπων που υποστηρίζονται προς επίτευξη καλύτερης κατάστασης διατήρησης
Έρευνα, καινοτομία		
	ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης	Αριθμός νέων ερευνητών σε υποστηριζόμενες οντότητες
	ισοδύναμο πλήρους απασχόλησης	Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών υποδομών
	επιχειρήσεις	Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ινστιτούτα
	ευρώ	Ιδιωτικές επενδύσεις με βάση τη δημόσια υποστήριξη στην καινοτομία ή στην έρευνα και ανάπτυξη
	επιχειρήσεις	Αριθμός επιχειρήσεων που υποστηρίζονται για να εισάγουν προϊόντα νέα στην αγορά
	επιχειρήσεις	Αριθμός επιχειρήσεων που υποστηρίζονται για να εισάγουν προϊόντα νέα στην εταιρεία
Ενέργεια και κλιματική αλλαγή		
Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας	MW	Πρόσθετη ικανότητα παραγωγής ανανεώσιμης ενέργειας
Ενεργειακή απόδοση	νοικοκυριά	Αριθμός νοικοκυριών με βελτιωμένη κατάσταση κατανάλωσης ενέργειας
	kWh/έτος	Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημόσιων κτιρίων
	χρήστες	Αριθμός πρόσθετων χρηστών ενέργειας που είναι συνδεδεμένοι με ευφυή δίκτυα
Μείωση των αερίων θερμοκηπίου	τόνοι ισοδυναμίου CO ₂	Εκτιμώμενη ετήσια μείωση αερίων θερμοκηπίου
Κοινωνικές υποδομές		
Παιδική φροντίδα και εκπαίδευση	άτομα	Δυναμικότητα υποδομής υποστηριζόμενης παιδικής φροντίδας ή εκπαίδευσης
Υγεία	άτομα	Πληθυσμός που καλύπτεται από βελτιωμένες υπηρεσίες υγείας
Ειδικοί δείκτες αστικής ανάπτυξης		
	άτομα	Πληθυσμός που ζει σε περιοχές με ολοκληρωμένες στρατηγικές αστικής ανάπτυξης
	τετραγωνικά μέτρα	Ανοικτοί χώροι που δημιουργούνται ή αποκαθίστανται σε αστικές περιοχές

	ΜΟΝΑΔΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ
	τετραγωνικά μέτρα	Δημόσια ή εμπορικά κτίρια που κτίζονται ή ανακαινίζονται σε αστικές περιοχές
	Μονάδες στέγασης	Κατοικίες που αποκαθίστανται σε αστικές περιοχές
Αγορά εργασίας και κατάρτιση ⁽¹⁾		
	άτομα	Αριθμός συμμετεχόντων σε πρωτοβουλίες διασυνοριακής κινητικότητας
	άτομα	Αριθμός συμμετεχόντων σε κοινές τοπικές πρωτοβουλίες απασχόλησης και κοινή κατάρτιση
	άτομα	Αριθμός συμμετεχόντων σε έργα που προάγουν την ισότητα των φύλων, τις ίσες ευκαιρίες και την κοινωνική ένταξη σε διασυνοριακό επίπεδο
	άτομα	Αριθμός συμμετεχόντων σε κοινά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης για την υποστήριξη της απασχόλησης των νέων, των εκπαιδευτικών ευκαιριών και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης σε διασυνοριακό επίπεδο

⁽¹⁾ Κατά περίπτωση, οι πληροφορίες σχετικά με τους συμμετέχοντες θα κατανέμονται ανάλογα με την κατάσταση τους όσον αφορά την αγορά εργασίας, με αντίστοιχη ένδειξη «απασχολούμενος», «άνεργος», «μακροχρόνια άνεργος», «οικονομικά μη ενεργός» ή «οικονομικά μη ενεργός και δεν συμμετέχει σε πρόγραμμα εκπαίδευσης ή κατάρτισης».

Κοινή δήλωση Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 6 του κανονισμού ΕΤΠΑ, του άρθρου 15 του κανονισμού για την ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία και του άρθρου 4 του κανονισμού για το Ταμείο Συνοχής

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν υπόψη την διαβεβαίωση της Επιτροπής προς τον ευρωπαϊκό νομοθέτη ότι οι κοινοί δείκτες επιδόσεων για τον κανονισμό ΕΤΠΑ, για τον κανονισμό για την ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία και για τον κανονισμό για το Ταμείο Συνοχής, που πρόκειται να συμπεριληφθούν σε παράρτημα προσαρτημένο σε κάθε έναν από τους εν λόγω κανονισμούς, αποτελούν καρπό μιας εκτεταμένης διαδικασίας προπαρασκευής στην οποία συμμετείχαν εμπειρογνώμονες αξιολογητές τόσο της Επιτροπής όσο και των κρατών μελών και αναμένεται, κατ' αρχήν, ότι θα παραμείνουν αμετάβλητοι.
